

NFT

8

2012

71. årgang

Norsk Filatelistisk Tidsskrift, utgitt av Norsk Filatelistforbund

Posthorn og Løve Dyptrykk / Sportel-merkene /
Hvorfor ikke samle skipspost? Del 4: «Postekspedisjoner» /
Kort om Egner / Fra Jens Schanches rapport / Juniorsidene /
Norden-nyheter / Troms Filatelistklubb 85 år /
Hvor går Åpen klasse ? / Bokanmeldelser /

AUKSJONSREKORD!

Totalomsetning på kr. 17.715.000.-.

Objekt 1041

Utløp: 60.000.- Tilslag: 110.000.-

Objekt 1329

Utløp: 25.000.- Tilslag: 36.000.-

Objekt 859

Utløp: 100.000.- Tilslag: 210.000.-

Objekt 1344

Utløp: 25.000.- Tilslag: 78.000.-

Objekt 1599

Utløp: 1.500.- Tilslag: 4.600.-

Objekt 1714

Utløp: 1.000.- Tilslag: 11.000.-

Objekt 2162 Utløp: 2.500.- Tilslag: 17.600.-

Komplett resultatliste finner du på vår nettside

www.frimerkehuset.no

Bli med som innleverer på auksjonene
hvor de virkelig store samlingene omsettes!

F.C. MOLDENHAUER AS
BERGENS FRIMERKEFORRETNING

Postboks 258 - Sentrum - NO-5804 Bergen - Telefon: +47 55 31 44 20 - Telefax: +47 55 32 63 55

i samarbeid med

Frimerkehuset AS - Østre Skostredet 2 - NO-5017 Bergen

God jul og Godt nytt frimerkeår!

Velkommen til et tykt julenummer hvor sideantallet har blitt utvidet til 64 sider.

I denne utgaven kan du kose deg med artikler om Posthorn og Løve Dyptrykk, Postekspedisjoner på skip, Postkort tegnet av Egner, Sportelmerker og Frimerkeprogrammet for 2013. Og er du interessert i det skikkelige «gamle» er kanskje Jens Schankes rapport fra 1753 artikkelen for deg.

Ellers er det faste spalter med

bokomtaler, smånotiser, frimerkenyheter Norden og stoff fra Klubbland.

Juletid er også frimerketid. De mange fridagene innbyr til å hente frem samlingene og kose seg med de i mange timer. Kanskje gjensynet med en samling får frem skrivekløen slik at det blir en artikkel til bladet?

God lesning; og godt nytt frimerkeår!

Peer-Christian Ånensen

Artikler og stoff til neste nummer må være redaktøren i hende senest 15. januar 2013.

Artikler, mv.

- Posthorn og Løve Dyptrykk	
Del 1: Innledning, del 2: 1 øre Posthorn.....	8
- Hvorfor ikke samle skipspost?	
Del 4: Postekspedisjoner.....	24
- Kort om Egner	18
- Sportel merker.....	32
- Fra Jens Schanches rapport	30

Frimerkenytt, stempelnytt

- Frimerkeprogrammet 2013.....	
- Motivbeskrivelser i arkmargen.....	41
- Frimerkenyheter Norden	48
- Smånotiser / Løst og fast mv.....	54

Utstillinger, messer mv.

- Nordia 2012 - Gode norske resultater	38
- Troms Filatelistklubb 85 år	36
- Nordia 2013	7

Forbundsstoff

- Forbundspresidentens spalte ..	4
- Norsk Filatelistforbund kontaktinfo	4
- Nft kontaktinfo	54

Klubb- og Foreningsnytt

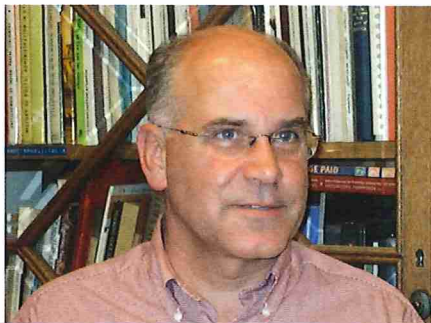
- Frimerkets Dag i Harstad	40
- « i Moss	41
- « på Gran	40

Annet

- Leserbreve / Debatt	6
- Juniorsidene / NFU.....	28-29
- Bokomtaler	44
- Frimerkekalenderen	50

Annonsører

- Posten Norge AS, Frimerketjenesten	55
- Kjell Germeten AS	56
- F. C. Moldenhauer AS	2
- Nordisk Frimerkeservice AS	49
- Norsk Frimerkehandler Forening	22
- Norstamps	37
- Oslo Filatelistklubb	47
- Skanfil AS	5
- Småannonser	51-53
- Sørlandets Frimerke- og Mynts	15
- QXL.no AS.....	17

Desember – snart jul!

Glød eder – store og små. Snart jul, mulighet for å få nettopp den julegaven du ønsket deg. Og kjøper du den selv - framfor å notere produkt og butikkens adresse på en lapp som gis til nissen, ja da burde du være helt sikker. Dessuten, den siste fremgangsmåte har også den fordel at andre ikke får vite hva det koster ...

Forbundets lille julegave til våre medlemmer har du nå i hånden. Denne gang med utvidet innhold, til 64 sider. Det er et forsøk og en test på å samle nok stoff. Vi diskuterer for tiden ulike distribusjonsformer. Tidsskriftet kan benyttes også til større artikler, ved å regulere sidetallet. Ingen planer om å øke sidetallet permanent, men som nevnt det er en test.

Aurora Borealis ble en fin markering av Troms Filatelistklubbs 85 år. Utstillingen ble holdt midt i byen og i standsmessige lokaler tilhørende Sparebanken. Mange fant veien dit, og det medførte også mediaomtale.

Moss Filatelistklubb fylte 80 år i november. Jeg deltok fra forbundet og det var hyggelig lag. Tildeling av forbundsmedaljer hørte også med. Det er alltid hyggelig og ikke minst viktig å påskjønne de mange som i årevis bidrar til at foreningenes oppgaver kan løses.

Jubileer – det er mange klubber som har feirer runde år, og festfilatelen har gode kår. En oppsummering av slike jubileer de siste år, der jeg har deltatt – må tilsvare om lag 1000 års filatelistisk virksomhet.

Forbundssekretær Marit fratrer i løpet av første halvår 2013, og vi søker en etterfølger. Forbundets organisasjon er slik at mye utføres av styret og andre på dugnadsbasis, uten fast kontortid. Noen oppgaver krever imidlertid fast oppmøte og åpningstid og vi håper å finne en arvtaker. Vi ser for tiden på de oppgaver som forbundet skal ivareta og innholdet i stillingen kan diskuteres. Det kan også være et alternativ å splitte oppgavene. Se annonse annet sted i bladet.

I månedsskiftet november/desember deltar vi med en informasjonsstand på Juleexpo, som holdes i varemessen på Lillestrøm. Det er den siste offisielle opptreden for min del i 2012. Det har vært et hektisk år, og ikke minst høsten har vært fylt av mangfoldig aktivitet. Det er mitt mål at forbundet skal være tilstede der våre medlemmer er. Heller ikke i år har det vært mulig å rekke over alt, men rimelig mange steder mener jeg vi har vært representert. Det går med litt fritid for styrets medlemmer, men "lønnen" er mange hyggelige samtaler med medlemmer og andre samlere. Denne synliggjøringslinjen videreføres i 2013.

Neste utgave av tidsskriftet vil ha omtale av landsmøtet 2013, i Stavanger. Styret starter forberedelsene like over nyttår. Regnskap og budsjetter er et tema. Videre har vi en stund sett på strategier for forbundets arbeid og tar sikte på at dette blir et tema overfor våre medlemsklubber.

Har du konkrete planer om eller ønsker å diskutere mulige arrangementer, ta endelig kontakt. Både tidsskriftet og nettsiden vår er mottakelig for informasjon.

En riktig god jul og påfølgende godt nytt år ønskes til dere alle.

Tore

Norsk Filatelistforbund
Postboks 875 Sentrum
NO-0104 OSLO

Org.nummer: 970 168 982

Forbundssekretær:
Marit Elind

Kontoret er betjent tirsdager og torsdager fra kl. 10 til 14
Tlf: (+47) 22 20 80 53

Besøksadresse:
Bjerregaardsgate 29c, Oslo

E-mail: nf@filatelist.no
Hjemmeside: www.filatelist.no

Bank: Norge: 6034 05 43885
Danmark: 1199 64 13684
Sverige: 59 12 31-6

Styre og regionkontakter:
Forbundsprezident Tore Berg
tlf. (+47) 91 66 35 58

Visepresident Carl Arthur Tønnessen,
tlf. 51 49 50 90, mob.: 97 56 27 35

Styremedlemmer:
Odd Arve Kvinnesland, tlf. 90 85 45 49
Brit Gullvåg, tlf. 91 12 45 43
Ole Hermansen, tlf. 95 26 12 55
Ingvar Elgesem, tlf. 91 13 34 27
Erik Lunde, tlf. 95 76 4 26

Varamedlemmer:
Mårten Nårstad, tlf. 98 68 54 55
Henning Jarle Mathiassen,
tlf. 48 11 31 28

Tore Lund, tlf. 90 87 54 51

Regionkontakter:
Se forbundets nettsider for oversikt
over regionkontakt for din klubb:
www.filatelist.no

Digitalmikroskop

Leuchtturm digitalt mikroskop med 20 til 200 X forstørrelse gir mange bruksmuligheter. Kontroller og se detaljer, som ikke kan sees uten hjelpemidler. Med hjelp av softwaren, som følger med, kan en lage bilder og video-filmer som kan lagres etterpå. For optimal bruk leverer vi nå dette i en pakke sammen med et regulerbart mikroskopstativ.

**NYTT BEGRENSET
PARTI INNKOMMET!**

Tilbud:

Best.nr.: 2200

Digitalmikroskop og mikroskopstativ.
Normalpris kr 1740,-

Nå kun **890,-**

Bestilles på **www.skanfil.no**, eller kontakt oss:

SKANFIL AS
- sentrum for samlere

Postboks 2030, 5504 Haugesund - tlf. 52 70 39 40 - email: skanfil@skanfil.no

Fra eksperimentell – til tradisjonell? Hvor går Åpen klasse ?

Av Henning Jarle Mathiassen

Endelig et FIP godkjent regelsett for bedømming av Åpen klasse ...

På 90-tallet ble en ny utstillingsklasse etablert for å hente inn nye utstillere og for å promotere frimerkesamleriet overfor et bredere publikum. Litt etter litt har Åpen klasse gått fra lokalt, til nasjonalt – til nordisk og så FIP og FEPA utstillinger. Det er flere av de samme kjennetegn knyttet til innføringen av Åpen klasse – som for introduksjonen av Motivklassen.

Nå har motivklassen vært "stueren" i flere år og bedømmes ut fra et regelverk som er like strikt som for "tradisjonell" og "posthistorie". En gullmedalje i motivklassen henger like høyt som for en annen tradisjonell klasse.

På FIP-kongressen i Jakarta i år ble "Guidelines in judging Open philately" tatt opp til behandling og godkjent. Det betyr at man nå har verdensomspennende standard retningslinjer for denne klassen – et langt skritt på veien mot anerkjennelse som fullverdig konkurranseklasse.

Jeg deltok på et foredrag av Birthe King på Nordia 2012 i Roskilde, hvor hun tok for seg det nye regelsettet fra A til Å. Det som forbauser meg litt – er at de nye reglene egentlig inneholder mye "dynamitt" – men diskusjonene uteblir. Da tar jeg stafettpinnen – men sender den gjerne videre!

Det "gamle" skjemaet

La oss se litt på det "gamle regelsettet", som brukes som grunnlag for utstillinger i Norge og Norden.

- 1) Tittel, ide og nyskaping (20 p)
 - 2) Behandling
 - a. Plan og utvikling (20 p)
 - b. Forskning og kunnskap om emnet (20 p)
 - 3) Materiale
 - a. Kvalitet og sjeldenhet (15 p)
 - b. Intelligent bruk av ikke-filatelisk materiale (10 p)
 - 4) Presentasjon (15 p)
- Totalt 100 p

I dette regelsettet går det tydelig fram at man ønsker kreativitet (Tittel, ide og nyskaping) og at man får meget godt betalt for en god presentasjon (tekst og visualisering). På samme måte som for "tradisjonelle klasser", er det viktig med en god plan med en "rød tråd". Og du må selvsagt vise at du har kunnskap om det du stiller ut – gjerne ispedd resultater fra egen forskning. Men i denne klassen får man ikke veldig godt betalt for materialets sjeldenhet/kvalitet. Man kan hente gode poeng på å vise ikke-filatelisk materiale som passer inn og fremhever ideen og planen.

Det nye skjemaet

- 1) Behandling og betydning/viktighet
 - a. Tittel og plan (10 p)
 - b. Filatelisk behandling (5 p)
 - c. Ikke filatelisk behandling (5 p)
 - d. Filatelisk betydning/viktighet (5 p)
 - e. Ikke-filatelisk betydning/viktighet (5 p)

- 2) Kunnskap og forskning
 - a. Filatelisk kunnskap og forskning (20 p)
 - b. Ikke-filatelisk kunnskap og forskning (15 p)
 - 3) Materiale
 - a. Kvalitet (10 p)
 - b. Sjeldenhet (20 p)
 - 4) Presentasjon (5 p)
- Totalt 100 p

Vi fikk en ny klasse ...

Jeg satte meg ned med bedømmingsskjemaet for en tradisjonell klasse (luftpost) og sammenliknet med tilsvarende for den "nye" Åpne klassen. Og gjett hva jeg fant?

Bortsett fra at man har fått inn ikke-filateliske elementer, så er regelsettene bortimot identiske – og det gjelder da også poengsettingen.

Det betyr at jeg i utgangspunktet kunne stilt ut min tradisjonelle luftpostsamling (med en noe tilpasset plan) – supplert med ikke-filateliske objekter. Eller sagt på en annen måte: Vi har nå fått muligheten innen f.eks. luftpost, posthistorie, motiv – å stille ut en samling som kan "krydres" med objekter som egentlig ikke passer der tidligere. Noen kommer nok til å juble over dette – og jeg synes jo selv at eksponater med ikke-filatelisk materiale er morsomme å se på.

– men mistet en annen ... ?

Jeg mener å tro at hensikten med å lage en ny utstillingsklasse var å gi samlerne mulighet til å bryte med et gammelt utstillingsmønster som fremmer det spesielle – for de spesielt interesserte. Det ville bety

at vi tok et oppgjør med eksisterende regelsett og fikk anledning til å sette opp retningslinjer på eget grunnlag. Det gamle regelsettet for ÅPEN var et innspill i den retningen, og selv om det også åpnet for subjektive juryvurdringer – så ble man i stor grad oppfordret til å gå nye veier – og det ville man få godt betalt for (Tittel, ide, nyskaping – og presentasjon = 35 poeng). Men slik er det ikke lenger.

Hva nå?

Da jeg tok opp dette emnet under Nordia 2012 med representanter for juryen, fikk jeg høre at etableringen av det nye regelsettet har skapt en del røre innen nordisk filateli. FIP har elegant avvist "the Nordic way" – dvs. det gamle regelsettet. Jeg fikk også høre at dette vil bli tatt opp på møte med de nordiske filatelistforbund. Det som skal diskuteres, er følgende: Skal det nye reglementet gjelde for fremtidige nasjonale utstillinger i Norden og for nordiske utstillinger, eller skal man rette seg etter det FIP har lagt seg på?

Min mening er at det vil være håpløst å bygge på 2 ulike reglementer – dersom man ønsker å stille ut nasjonalt, nordisk og internasjonalt. Jeg tror svært få vil montere om hele samlingen og bygge den opp på 2 forskjellige måter – avhengig av hvor den skal stilles ut. Og da er nok "the nordic way" historie.

Jeg har stilt ut i ÅPEN siden 2008 og har hatt stor glede av det. Jeg har også lagt merke til at ÅPEN har skaffet oss nye utstillere – som ellers ikke hadde kommet til. Filatelien er svært mannsdominert, og det er derfor gledelig at ÅPEN har fått flere kvinner interessert i frimerkesamling. Dette går tydelig fram av resultatlistene fra de nordiske land. Jeg håper jeg tar feil – men er redd for at de nye reglene lukker døra til ÅPEN.

Nordia 2013

Nordia 2013 arrangeres 7.-9. juni 2013 i Garðabær like utenfor Reykjavik. Dette er den sjette nordiske frimerkeutstillingen som holdes på Island, og den blir sikkert like vellykket som de foregående. Juni er en fin tid å besøke Island, og utstillingen kan lett kombineres med historie og kulturopplevelser på sagaøya.

Informasjon, reglement og påmeldingsskjema finnes på utstillingens hjemmeside www.nordia2013.is eller kan fås tilsendt ved henvendelse til kommisjonær Hallvard Slettebø, Gangarstien 23, 4021 Stavanger. Hovedregelen er at utstillere som har oppnådd minst

70 poeng på nasjonal utstilling er kvalifisert (60 for ungdom klasse A og 65 for B/C). Utfylt påmeldingsskjema og kopi av innledningsark sendes til kommisjonæren så snart som mulig, og senest 15. januar 2013.

Hallvard Slettebø

Tore G. Solheim – fylte 90 år den 13. november

De som har samlet noen år husker hans butikk i Nordahl Bruns gate. Her var det frimerker i rikt monn, når en kom på innsiden av døren. Bygningen er senere revet og erstattet med leiligheter.

En kjent annonse i vårt tidsskrift lød som følger: «Hvis gode merker de søker, se i Tore G. Solheims bøker!». Den vekker fortsatt minner hos mange.

Vi gratulerer med vel overstått!

Tore

Hvis sjeldne merker De søker – se i TORE G. SOLHEIM's bøker!

SLIKE FINNER DE DER!
MEN OGSÅ MANGE ANDRE SJELDNE OBJEKTER.
ALLE ELDRE NORSKE MERKER LEVERES ETTER
MANKOLISTE, OGSÅ UBRUKTE, ENKELTE 4-BLOKKER
SAMT VARIANTER ETC.

BE OM TILBUD
STORT UTVALG OGSÅ I SAMLINGER, KG.VARER,
ALBUM OG UTSTYR. ALLE ÅRETS KATALOGER
SKAFFES, GAMLE TAS I BYTTE.
NY HANDLERKATALOG I FARGER – KR.10,-
KJØPER:
ALLE ELDRE NORSKE MERKER OG BREV.
SØKER SPESIELT: NR.4 – CB PÅ BREV.

TORE G. SOLHEIM
Box 2662, St.H., Oslo 1 – Butikk: Nordahl Brungst.3, Oslo 1.
Tlf.: 20 30 83.

annonse fra 1980

Posthorn og Løve dypptrykk 1937

Del 1: Innledning; og del 2: 1 øre Posthorn

av Peer-Christian Anensen

Over flere år har jeg hatt en artikkelserie om norske ståltrykkmerker. Nå har turen kommet til bruksmerkene trykt i dypptrykk.

I *Norgeskatologen 2010* hadde jeg en spesialartikkel om *Posthorn og Løve dypptrykk 1937*. Innledningen i den etterfølgende artikkelserien vil for en stor del være identisk, men ansees nødvendig for at nye samlere skal få de grunnleggende kunnskapene om trykking, papir, tagging etc. som beskrives under behandlingen av de enkelte valørene.

Del 1: Innledning

Chr. H Knudsens trykkeri, som siden sommeren 1895 hadde kontrakt om trykking av norske frimerker, fremstilte frimerker i boktrykk. Kontrakten, som etter Knudsens død i 1929 ble fortsatt av dødsboet, utløp med utgangen av 1936 (men ble forlenget til 30. juni 1937). Den rivende utviklingen i trykkteknikk (og hermed frimerkefabrikasjonen) på begynnelsen av 1900-tallet og utover, aktualiserte spørsmålet om endret fremstillingsmetode. I Norsk Kunngjørelsestidende nr. 96 for 25. april 1936 finnes følgende kunngjøring:

«Anbud til postverket på trykning av frimerker og brevkort m.v. kan i lukkede omslag, merket «Anbud på frimerketrykning», innleveres på Intendanturkontoret, Poststyret, værelse 420, Posthuset, Oslo, innen 1. juni i år kl. 14. Anbudene åpnes sammensteds følgende dag kl. 10.

Trykkmetoden er dypptrykk (fotogravure). ...»

Og i Morgenbladet, fredag 17. juli 1936, kan man lese om resultatet av anbudskonkurransen:

«Norske frimerker i dypptrykk neste år.

Emil Moestue A.S. har sluttet 10

års kontrakt.

En offisiell meddelelse igår forteller at Poststyret nu har bestemt at trykkingen av frimerker skal utføres i kobber-dypptrykk.

Kontrakten som er gjeldende i 10 år fremover er overdratt firmaet Emil Moestue A.S. som vil anskaffe spesialmaskiner til øttemedet. ...»

Moestue anskaffet i den forbindelse med kontrakten en liten Goebel rotasjonspresse (heretter benevnt M1) for rasterrotasjonsdypptrykk i én eller to farger. Arknummerering, perforering og oppkutting til frimerkeark ble gjort i trykkmaskinen. Alle ark på M1 ble fortløpende nummerert med et 5-sifret kontrollnummer (etter 99999 ble neste ark gitt nummer 00000 før man startet på 00001, 00002, osv.). Det er helt vilkårlig hvilket nummer en trykning startet med siden første nummer var det påfølgende nummer etter forrige trykning. I februar 1956 ble M1 ombygd til å nummerere dobbeltark slik at begge arkene fikk samme (ark)nummer. Frem til høsten 1938 fikk, med få unntak, alle frimerkearkene – i venstre og høyre marg – et hull ut for hvert frimerkerad.

I 1951 anskaffet Moestue en ny rasterrotasjonsdypptrykspresse fra Timson, England (heretter benevnt M2). Også denne trykkpressen trykte dobbeltark, men begge frimerkearkene fikk her et 6-sifret kontrollnummer. Av *Posthorn og Løve dypptrykk 1937* er det bare 5 øre Posthorn som har blitt trykt på M2 ved noen få trykninger.

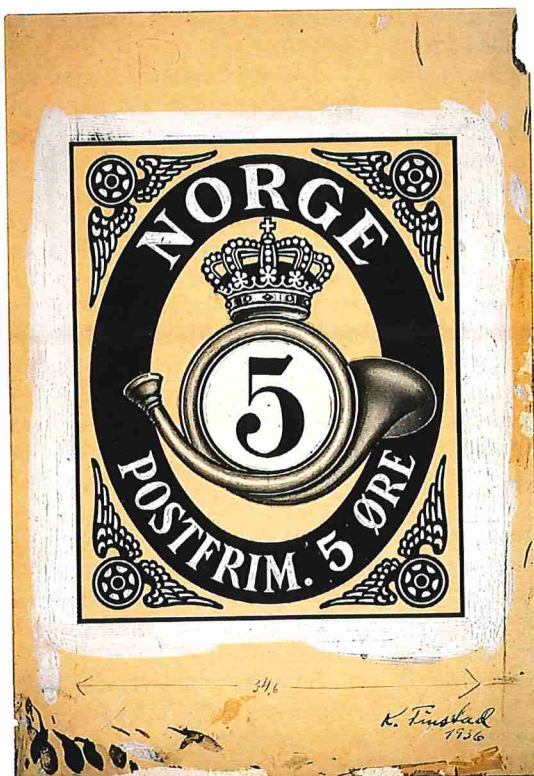
Nærmere

om dypptryksmetoden

Frimerketrykking kan skje etter forskjellige trykkmetoder: boktrykk, offsettrykk, kobbertrykk (ståltrykk) og dypptrykk. Betegnelsen kobbertrykk og dypptrykk er ufullstendige da dette egentlig er to forskjellige undermetoder av det egentlige *dypptrykk*. Når vi i dagligtale taler om dypptrykk mener vi vanligvis raster-rotasjonsdypptrykk. Så når det i artikkelen står dypptrykk, så menes egentlig raster-rotasjonsdypptrykk.

Prosessen ved trykking i dypptrykk kan kort forklares slik¹⁾: Først nedfotograferes originalen til et *negativ* i en størrelse som passer til trykkeriets spesialkamera. Reproduksjonen («oppsteppingen» som den kalles på fagspråket) skjer ved å eksponere negativet på en stor fotografisk plate. En eksponering for hvert merkebilde. Og for hver eksponering må den glassplaten flyttes slik at neste eksponering skjer med korrekt avstand og høyde i forhold til de andre eksponeringene. Er man unøyaktig i dette arbeidet, vil merkebildene, i det endelige frimerkearket, ha ulik og feilaktig plassering i forhold til hverandre og mht. taggingen. For kort eller for lang eksponering vil også ødelegge det endelige resultatet. Det gjøres et meget større antall eksponeringer (f.eks. 27 x 12 = 324 eksponeringer) enn det antall man trenger mht. frimerkearkenes størrelse. Etter endt eksponering,

Norsk Filatelistisk Tidsskrift nr. 8 / 2012

Signert originaltegning til Posthorn dyptrykk som Kolbjørn Finstad tegnet om til bruk for den nye trykkmetoden. Som en ser er det spesielt ovalen og posthornet som er tegnet om for å utnytte dyptrykksmetodens muligheter med skyggevirkinger. Foto fra *Posten Norges filatelistiske samlinger*.

blir platen fremkalt og man får en glassplate med (324) positiver. Positivene blir, sammen med en dyptrykksrasterplate²⁾, overført til trykksylindren ved hjelp av et pigmentpapi. Pigmentpapiet består av en gelatinhinne som er gjort lysømfintlig ved kaliumbikromat og som har en papirbacking. Glassplaten blir lagt over pigmentpapiet, sterkt lys satt på og dermed kopieres merkebildene over på pigmentpapiets gelatinhinne. Deretter blir rasterplaten lagt på ved en følgende prosess, og så kan pigmentpapiet overføres til kobbervalsen. De delene

er helt eller meget motstandsdyktig på de steder hvor lyset har virket mest, og lite eller ikke motstandsdyktig hvor lyset har virket minst. De «mørke» partiene på glassplaten blir etset ned i metallet på trykksylindren (dybde-etsingens grad bestemmes i hver mikroskopisk rute (i rutemønsteret)), mens de mest belyste partiene ikke må etses i metallet i det hele tatt.

Før trykking blir trykksylindren forkrommet for å bli mer motstandsdyktig mot slitasje. Uten forkromming vil trykksylindren bare tåle ca. 50.000 trykk.

På alle disse stadiene i frem-

av pigmentpapiet som har blitt utsatt for lys har blitt herdet, mens det ikke blir noe herding under de dekkende rutene. Fra det herdete pigmentpapiet velger man ut de endelige originalene, 210 merker, hvorav den ene midtre rad merker (10 stk.) som sist skjæres bort, gir den nøyaktige avstand mellom de to ark à 100 merker. Pigmentkartongen blir, ved hjelp av en rulle, presset fast til kobbersylindren. Gelatinet, som gjennom absorbering av kromsaltet og gjennom overføring av merkeplaten og rasterplaten, har blitt gjort mer eller mindre herdet mot oppløsning – det

stillingen av trykkmateriellet kan det oppstå små feil i form av urenheter eller fremmedlegemer: mellom glassplaten og pigmentkartongen, mellom denne og kobbersylindren, og endelig for «korn» i fargemassen, som kan skape problemer for trykkeriet (men som er til glede for oss variantsamlere!). I tillegg til skader pga. fremmedlegemer, kan det skje feil under eksponeringen, eller etsingen. Endel av urenheterne kan lett fjernes (utbedres) fra trykksylindren: Er det ett lite hvitt punkt som ikke skal være der, kan dette «oppestående» punkt stikkes vekk på sylindren. Gjelder det derimot å utbedre eller skape hvitt hvor det i prøvetrykket er blitt farge, er dette 10 ganger så vanskelig – i endel tilfeller er det bortimot umulig å rette, og etthvert forsøk på å rette opp feilen, gjør saken bare verre. Opprettinger på trykksylindren må gjøres før trykksylindren blir forkrommet.

Trykkmaterieil

Det finnes ingen fortegnelse over trykksylindre mv., men kun sporadiske merknader i trykningsprotokoller mv. om «ny sylinder» eller merknad om at en sylinder har blitt ødelagt/må skiftes. Det knytter seg derfor endel usikkerhet til hvor mange trykksylindre som egentlig er fremstilt, selv om antall brukbare (og godkjente) for de aller fleste valørene er kartlagt basert på studier av arkware og utviklingen/endingen av varianter henført til de ulike trykningene. Når det er angitt «Syl. 1» hhv. «Syl. 2» skal dette leses som at ved trykninger hvor anført «Syl. 2» har man brukt en annen trykksylinder enn ved trykninger hvor anført «Syl. 1».

Det virker som om praksisen hos trykkeriet var slik at når man laget en ny trykksylinder, ble motivet plassert motsatt vei av forrige trykksylinder, dvs. at arknummeret kommer på motsatt side i forhold til ark trykt med forrige trykksylinder.

Studerer man oversikten,

¹⁾ En utførlig og grundig forklaring om prosessen og arbeidsmetodene hos Emil Moestue A/S kan finnes i *Norsk Filatelistisk Tidsskrift* nr. 4/1942 s. 69-72 og nr. 5/1942 s. 90-91 hvor forfatteren, H. Durban-Hansen, beskriver hele prosessen basert på et besøk i trykkeriet i 1941.

²⁾ En dyptrykksrasterplate er en glassplate med et inngravert rutennett bestående av mange små kvadrater fylt med heldekkende svart farge mens mellomrommene mellom rutene danner ett fint nett av klare linjer. En rasterangivelse, f.eks. 80 linjers raster, betyr at det på hver centimeter løper 80 parallelle linjer, dvs. at det bilde som dannes gjennom én cm² av rasterplaten deles opp i 6400 små kvadrater.

virker det som om mange av trykksylindrene laget den første tiden, senere har blitt vurdert å ikke holde mål, slik at man raskt har laget nye trykksylindre. Dette tyder på at trykkeriet hadde en bratt lærekurve de første månedene.

For de trykksylindre som det har vært tilgjengelig ark for studier, er dette angitt under hvert merke evt. med illustrasjon av varianter.

Av varianter er vist de som ansees samleverdige, men ytterligere og mer detaljerte studier av ytterligere ark vil nok avdekke mange flere samlerverdige varianter (i tillegg til selvfølgelig ark fra sylindre som ikke har vært for hånden).

For trykksylindre hvor antall fremstilte sylindre er usikre, er sylindrene betegnet med bokstav istedenfor med tall.

Prøvetrykk

I Postens filatelistiske samlinger finnes det endel fargeprøvetrykk av både Posthorn og Løve-merkene. På samlerhender er det bare kjent noen få eksemplarer av utaggete 10 øres Løve-merker i grønn eller blå farge (man ser oftest den grønne fargen tilbudt på auksjoner).

Papir og gummi

Papiret med vannmerke ble levert av Hamang Papirfabrik A/S, mens papiret uten vannmerke ble levert av Alvøen Papirfabrik A/S. Gummieringen ble, for begge produsentene, utført av Rasch & Co. Papiret ble levert i ruller (å ca. 2900 meter).

Papiret som
Alvøen leverte var den første tiden et fast, glatt papir uten vannmerke. I 1946 skjer det en forandring i papirkvaliteten, og det leveres et tykkere, mer porøst, hvitt papir.

Papir med vannmerke ble brukt ved trykningene fra starten sommeren 1937 til og med oktober 1940, deretter har det vært brukt papir uten vannmerke. Årsaken til at man skiftet til papir uten

vannmerke var at vannmerket gjorde papiret ujevnt, noe som ble spesielt tydeliggjort da man trykte turistmerkene i 1938.

Ved produksjon av papiret ble det benyttet en ny type vannmerke (type V). Frimerkepapiret ble som nevnt, levert i ruller. Alle rullene i en leveranse vil normalt ha samme vannmerkestilling. Da trykksylinderen kunne brukes begge veier (sylinderen måtte skrues inn i pressen), kan motivet stå riktig vei (arknummerering på høyre side) eller på hodet (arknummerering på venstre side). For oss samlere betyr det at ark med arknummer i venstre side vil ha vannmerke motsatt vei (180°) i forhold til ark med arknummer i høyre side (forutsatt trykning i samme periode). Eks.: når ark med arknummer høyre side har vannmerkestilling 2, vil ark med arknummer venstre side ha vannmerkestilling 3.

Jeg har i en årrekke notert ned arknummer og -posisjon samt vannmerkestilling på ark/arkdeler jeg har kommet over. Basert på denne registreringen kombinert med informasjon om trykningene av den enkelte valør, ser det ut som om vannmerkestillingene i perioden har vært slik:

- juli - august 1937: vm.still. 3;
- september 1937: vm.still. 1 (tykt, gulig papir; 7 øre Posthorn og 10 øre Løve)),
- september 1937 - august 1939: vm.still. 2;
- september - desember 1939: vm.still. 1; og
- januar - oktober 1940: vm.still. 3.
- Fra og med november 1940 ble det trykt på papir uten vannmerke.

Fra det forannevnte finnes det noen unntak som skyldes at noen av de leverte papirrullene var med skjøt. F.eks. ved trykkingen av 3 øre Posthorn den 12.-13. juni 1939 ble det brukt en rull (nr. 204) med skjøt. Dette medførte at arkene fra starten var med vannmerkestilling 2 (registrert t.o.m. ark nr. 35532) og etter skjøten med vannmerke-

stilling 3 (registrert f.o.m. ark nr. 35821).

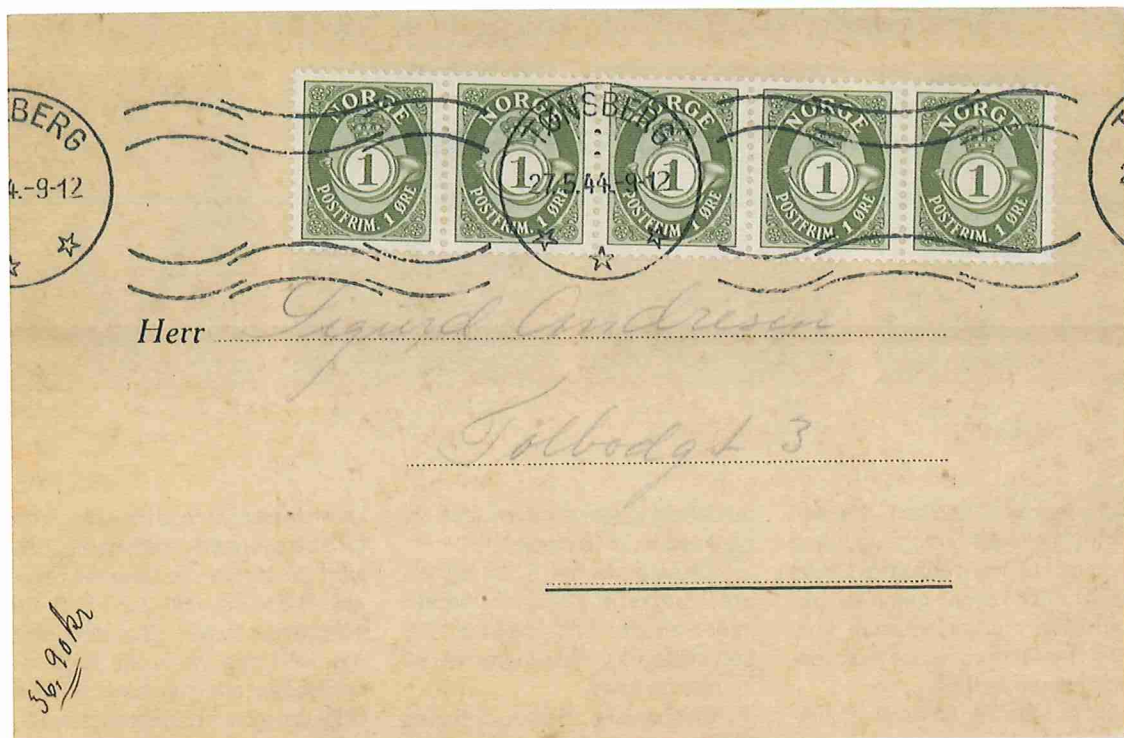
Det er ingen informasjon i trykningsjournaler o.l. om vannmerkestillinger i papirrullene eller hvilke ruller som er med skjøt, så det knytter seg noe usikkerhet til hvilke ruller dette gjelder. Den ovenfornevnte informasjonen baserer seg på registreringer av blokker/arkvare, men her er det mye forskning som gjenstår før man har avklart alt. I oversikten over trykninger senere i artikkelen, er det anført de trykningene hvor det antas at det er brukt ruller med skjøt ved at det står angitt flere vannmerkestillinger.

Det vises til oversikt i *Norges-katalogen 2012* for hvilke vannmerkestillinger med prosentvis fordeling som er kjent på den enkelte valørene

Endel av papirleveransene fra Alvøen kan skilles ut fra andre ved at papiret får et blålig skjær i UV-lys (man bør sjekke både forside og baksiden i UV-lys). Dette gjelder både papir levert under krigen (ca. høsten 1943/tidlig 1944, og fra ca. 1946 (til hvor lenge ?). Her gjenstår mye forskning får man har klarlagt hvilke leveranser dette gjelder.

Den største forskjellen opplever man på postfriske merker. Gummieringen på Hamang-papiret var fargeløs med matt overflate. Papiret uten vannmerke (Alvøen-papiret) er den første tiden (november 1940 - ca. april 1941) av samme matte, fargeløse gummi som for merker med vannmerke. Fra våren 1941 skjer det endel og ofte endringer. I Nordisk Filatelistisk Tidsskrift nr. 3/1942 skriver «Fil»:

«... Under krigen maa den ha faaet en mindre konstant sammensætning, hvad man kan forstaa bl.a. av arkenes forskjellige tilbøielighet til aa krølle sig, naar de blir varme. Første gang jeg la merke til det var paa Haalogalandsmerkene, altsaa allerede vaaren 1941. Ut paa høsten kom der saa en helt ny gummi, sterkt brunlig

«Pen filatelistisk frankering». Lokalt brevkort frankert med 5 stk. av NK237 (antatt 11. trykning).

farvet og med en fuldstændig speilblank overflate. Den synes tykkere paastrøket, men klæber mindre godt. Jeg saa den først paa de værdier av V-merker, som maatte trykkes under omløpstiden i oktober-september: 1, 2, 3, 14 og 60 øre paa papir uten vannerke...».

Denne artikkelen sporet redaktøren av Aftenpostens frimerkespalte til å innhente nærmere opplysninger hos Rasch & Co (som utførte gummieringen) og i avisen 14. april 1942 finner vi en artikkel om emnet hvor det bl.a. står:

«— Det kan nok være at gummien på frimerkene er blitt dårligere, uttaler direktør Rasch. — Det er næsten et års tid siden vi måtte gå over til å bruke lim av annen sammensetning enn den vanlige. Tidligere brukte vi ren gummi arabicum, men da det ikke var mere gummi å få, måtte vi gå over til erstatninger: Først gikk vi over til å bruke et plantelim fremstillet på potetmelbasis, som har været utviklet videre til et inntørket

plantelim. Dekstrin er et produkt av poteten. Men selv plantelimet har vi ikke hatt nok av, og så har vi måttet gå over til å blande forskjellige limsorter, litt fiskelim, kaldlim (lages også av poteter) og en slags plantelim. Vi har i samarbeid med Emil Moestue A.s. (Frimerketrykkeriet) eksperimentert med utallige blandinger. Det er en slik blanding av forskjellige limsorter som brukes nu. Til lim til frimerker stilles det større krav enn til annen bruk — det må foruten å klebe best mulig, også være til det ytterste jevnt og ikke det minste kornet, hvis dypttrykket skal bli vellykket.

Å si bestemt til hvilke utgaver den og den bestemte limblanding er benyttet, kan hverken Frimerketrykkeriet eller Rasch & Co. - iallfall ikke uten stort bryderi. Vi har et inntrykk av at blandingen har været så mange og forskjellige og har gått om hverandre at det neppe lenger er mulig å beskrive nøyaktig. Det måtte da være ved samarbeide

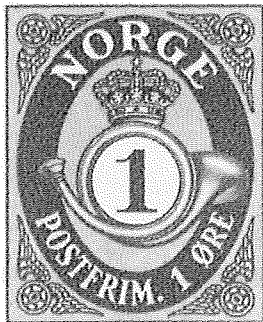
mellom filatelist og kjemiker.

I forbindelse med gummispørsmålet henleder vi oppmerksomheten på en reportasje om limerstatning annetsteds i dette nr. av avisen, hvor det bl.a. står at man nu også lager lim-erstatning av sulfittcellulosens biprodukter. Hvorvidt dette har funnet anvendelse til frimerkene forlyder det intet om, men ellers er den frimerkegummi som nu brukes den hensiktsmessigste blanding av de limsorter som til enhver tid måtte kunne skaffes. Hvordan det under disse omstendigheter går med postfriske frimerkers holdbarhet er et åpent spørsmål.»

Også videre utover under krigen ble det eksperimenteringer med store variasjoner i form, konsistens og utseende på gummien.

Papiret med gummien med sterkt brunlig farge, speilblank overflate ble antagelig første gang brukt ved trykkingen av 40 øre Løve den 31. juli 1941. Gummien er ikke alltid like brunlig. Om dette skyldes ulike leveranser eller

Fargenyanser for de ulike trykningene av NK 197 (og 261)

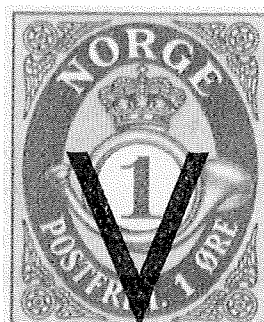
NK 197: 1. trykning
oktober 1937

NK 197: 2. trykning
september 1938

NK 197: 3. trykning
april 1939

NK 197 (og 261): 5. trykning
mai 1940

andre forhold er usikkert. Høsten 1942 (?) blir det brukt en gumme som er ru, hard knudret, men blank, riflet kornet gummi. Ser man slike merker, vil man som oftest betrakte merkene som defekte/mindreverdige!

I 1945 ble den klare hvite gummen tatt i bruk igjen.

På 1950-tallet virker det som om gummen er gulaktig.

Farger

Med de mange trykningene fordelt over mange år, sier det seg selv at kan oppstå fargenyanser. Erfaringen har vist at det kan forekomme nyanser selv innenfor samme trykning. Av denne grunn må fargenyanser omtalt i etterfølgende artikler forstås med forsiktighet. Men dette er et område som bør anspore noen til ytterligere studier av fargene.

Like etter krigen skifter Møstue leverandør av farger (2 ganger ?) og dette, sammen med skifte av papir, kan ha medvirket til at mange av valørene trykt i denne perioden opptrer med farger som virker «fete» i forhold til tidligere trykninger.

Frimerkehefter / frimerkeruller

5, 7, 10 og 20 øres merkene har også blitt utgitt i ruller à 500 merker. Til produksjonen av slike frimerkeruller har det blitt laget egne trykksylindere med frimerkebilde

rundt hele trykksylindere, dvs. 22 merkerader à 10 merker.

Tilsvarende har 5, 10 og 20-øres merkene også blitt utgitt i frimerkehefter. Inntil 1944 ble det fremstilt egne trykksylindere med 90 merker på arket.

De spesielle arkene, for 5 øres Posthorn og 10 øre Løve, med kun 90 merker som ble brukt til fremstilling av hefter, ble fra 26. januar 1945 også solgt til samlere. 3-striper med hvitt mellomfelt, er ettertraktet blant samlere. Det har etterhvert kommet en del slike ark ut på markedet slik at slike striper og ark er relativt lette å få tak i.

Nedenfor følger oversikt over trykningene og leveransene for Posthorn og Løve dytrykk 1937 utgaven (både med og uten vannmerke). De anførte vannmerkestillingene er antatte (basert på registreringer av arknummer mv.) og det tas alle forbehold om feil. For trykninger hvor det ikke er anført vannmerkestilling, henvises til den generelle kommentaren ovenfor. For perioden fram til oktober 1938 knytter det seg også noe usikkerhet til de eksakte arknummerintervallene angitt i tabellene. Årsaken til det er at det ikke er angitt i trykningsprotokollene start- og sluttnummer på telleværket spesifikt på den enkelte valør trykt. Posisjonen på arknummeret er i

tabellene angitt med «H» hhv. «V» for høyre /venstre side, samt posisjon for hvilke merkerader (eks. «H1-3,5.» og «H1-2,2-». Siste siffer angir hvilket siffer som står nærmest den vannrette perforeringsraden (punktum betyr står rett ut for det ekstra perforeringshullet, mens en strek betyr at sifferet står like etter (over) perforeringshullet (under hvis nummeret står i venstre arkmarg). Det presiseres at nummerværket kan ha flyttet seg under trykkingen, slik at avvik kan forekomme.

Videre knytter det seg noe usikkerhet til fordelingen av antall merker med og uten vannmerke som ble sendt for overtrykking av V. I tabellene er det gjort et skjønnsmessig anslag i de tilfeller hvor detaljert oppdeling ikke foreligger.

Kilder:

- Trykningsprotokoller fra Emil Møstue
- Frimerkekontrollørens trykningsjournal
- Frimerkeforvalterens Hovedbøker for perioden 1937 - 1960
- Wirsching; Eivind: *Løve- og Posthorn-merkene 1937-1949*; Norsk Filatelistisk Tidsskrift nr. 3/1961 s. 49-50
- Durban-hansen, H.: *Miniatyrtrykksakerne våre* [referat fra et besøk hos Emil Møstue A/S]; Norsk Filatelistisk Tidsskrift nr. 4/1942 s. 69-72 og nr. 5/1942 s. 90-91
- Lohre, Arvid: *Vår ukjente frimerkekunstner* [om Kolbjørn Finstad]; Norgeskatalogen 2001 s. 399-404
- Takk til Arne Thune-Larsen, Thore

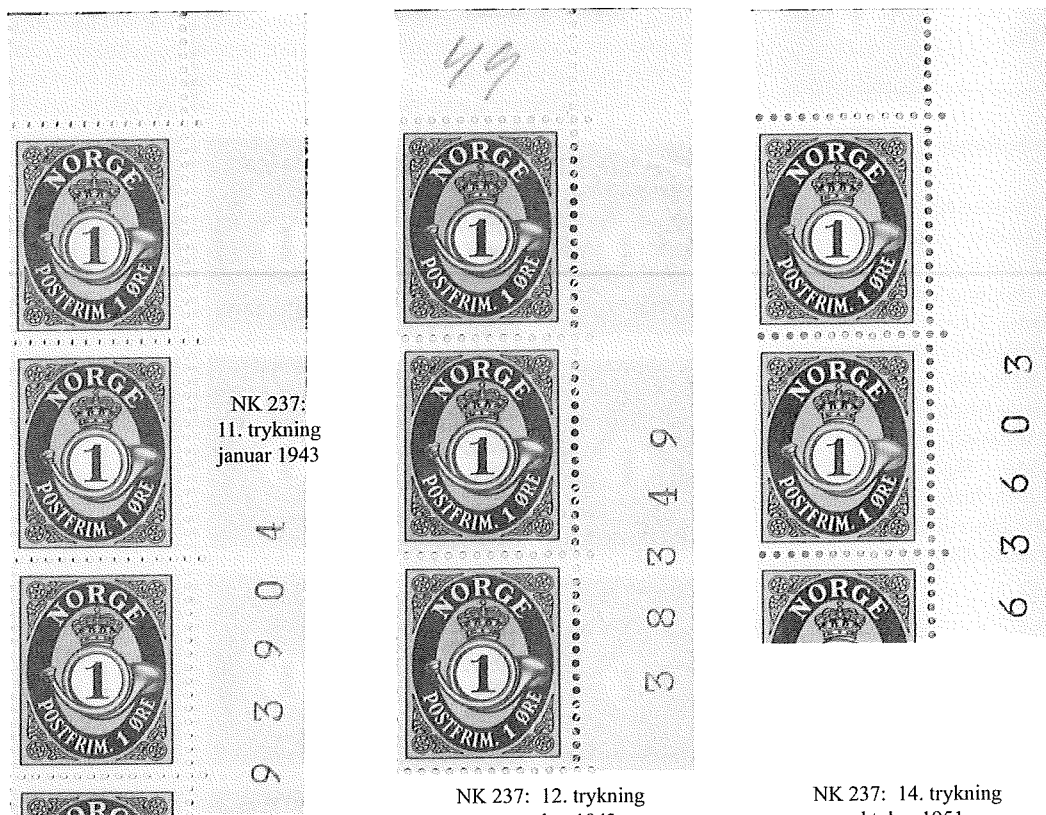

NK 237 (og 274): 6. trykning
september 1941

NK 237: 7. trykning
desember 1941

NK 237: 9. trykning
juni 1942

NK 237: 10. trykning
oktober 1942

NK 237:
11. trykning
januar 1943

NK 237: 12. trykning
november 1943

NK 237: 14. trykning
oktober 1951

Oversikt trykning mv. 1 øre Posthorn dypptrykk

Trykn. nr.	Startdato trykning	Syl.	Nummerverk første	siste	Nr. pos.	Vm still.	Leverte merker	Dato til Frim.forv.	Merkn.
197 1 øre gråoliven									
1	16.10.1937	1	09392	15134	H6-8	2	525.000	25.10.1937F	Huller i marg ut for hver merkerad
2	13.09.1938	1	63957	69795	H2-3,4.	2	526.400	19.09.1938F	
3	24.04.1939	1	43836	50404	H2-3,2-	2	561.200	02.05.1939F	
4	31.01.1940	1	44948	45235			0		
5	29.05.1940	1	11927	22913	H2-3,2-	3	975.000	10.06.1940F	
			Brukt til V-overtrykk				-481.200		
			Makk (??)				-390.700		
							1.715.500		
237 1 øre gråoliven									
6	17.09.1941	1	00230	13360	H2-3,5.	U	1.114.700	22.09.1941F	
7	01.12.1941	1	18926	34159	H2-3,4.	U	1.420.000	08.12.1941F	
8	18.03.1942	1	92629	03558		U	985.000	13.03.1942F	
9	24.06.1942	1	83590	03172	H2-4,1-	U	1.750.000	29.06.1942F	
10	30.10.1942	1	36211	48132	H2-3,3.	U	1.100.000	09.11.1942F	
11	20.01.1943	1	21155	44055	H2-3,3.	U	2.210.000	25.01.1943F	
12	19.11.1943	1	89287	14976	H2-4,1.	U	2.395.000	06.01.1944F	
13	01.10.1947	1	07092	19240		U	1.135.000	14.10.1947F	
14	16.10.1951	2	60463	73490	H2-3,2..	U	1.250.000	24.10.1951F	
			Brukt til V-overtrykk				-799.700		
			Makk mars 1955				-40.000		
							12.520.000		

Habberstad, Carl Göran Scheve og Posten Norge for utlån av studiemateriale.
- Egen samling

1 øre gråoliven (nr. 197 og 237)

Til denne valøren har det blitt brukt to trykksylindre. Sylinder 1 ble benyttet til alle trykningene unntatt siste trykning i oktober 1951 hvor Sylinder 2 ble benyttet. Ark fra 2. trykning har perforeringshull i venstre og høyre marg.

Fargen er gråoliven i nyanser. De første trykningene har en mer grønlig tone. Pga. situasjonen under krigen med varemangel, kunne det være vanskelig å holde fargenyansene like for hver tryk-

ning. I trykningsprotokollen for 18. september 1941 står det f.eks. anført «*Farven er vanskelig å holde lik. Xylolen gjør farven grå*».

De tre første trykningene av 1-øren er med vannmerkestilling 2, mens 5. trykning (mai 1940) har vannmerkestilling 3.

2. og 3. trykning virker litt mer grønlig enn 1. trykning, og trykket i 3. trykning virker litt mer uklart enn 2. trykning.

For merker trykt på papir uten vannmerke (NK 237 og 274) er det vanskelig å kunne skille de enkelte trykningene sikkert. Merkene vist foran som 6. trykning (sept. 1941) og 14. trykn. (okt. 1951) er sikre, mens for de andre trykningen knyt-

ter det seg noe usikkerhet til om man har koblet til korrekt trykning.

Limet som er benyttet ved (antatt) 10. trykning gjør at merkene krøller seg (buer opp slik at det blir berg og dalbane på tvers av arket over de loddrette radene).

Nedenfor (neste side) vises en del varianter som kan finnes på 1 øre, Posthorn dypptrykk. Mange av variantene er relativt små, så de blir ikke så tydelige på illustrasjonene. Varianten er forsøkt plassert i midten av utsnittet, evt. langs en av de midtre vannrette/loddrette linjene.

Gled en juniorsamler med dine dubletter

De uunnværlige

SAFE Signoscope T1

Det første optisk elektriske **vannmerkesøker og undersøkelsesapparat**. Undersøk dine merker nøye. Let etter vannmerke, påsatte tagger, tynne flekker, gummi-reparasjoner eller andre reparasjoner.

Best. nr. 9886. **kr. 2.175.-**

Nettrafo - Best. nr. 9887 **kr. 135.-**

SAFE PERFOtronic

Taggemålingsapparat
Nøyaktig - elektronisk - enkelt!

Legg i merket, trykk på knappen og resultatet vises direkte på displayen.

Best. nr. 9850
(leveres med spesialadapter) **kr. 2.960.-**

SAFE philalux₃

Det universelle undersøkelsesapparat.

Til undersøkelse av frimerker, mynter, sedler, verdipapirer, mineraler, edelsteiner osv. Viser kvalitet, trykkart, fluorescens, fosforescens og annet.

Utstyr

Storlupe 135x65 mm, 3 x - Rundlupe Ø 22mm, 12 x. UVC-lampe 256 nm for fosfor. UV-lampe 366 nm for fluor: Optimalt lys ved U-form, 7 Watt. Underlys til gjennomlysning, belysningsfelt 125x70 mm. Netttilslutning 220V, 50 Hz., 90mA.
Str.: Ca. 185x130x125 mm

Best. nr. 9865 **kr. 1.200.-**

Føres i bransjeforretninger. Komplett 48 siders SAFE-samle-system-katalog gratis hos din handler eller direkte fra:

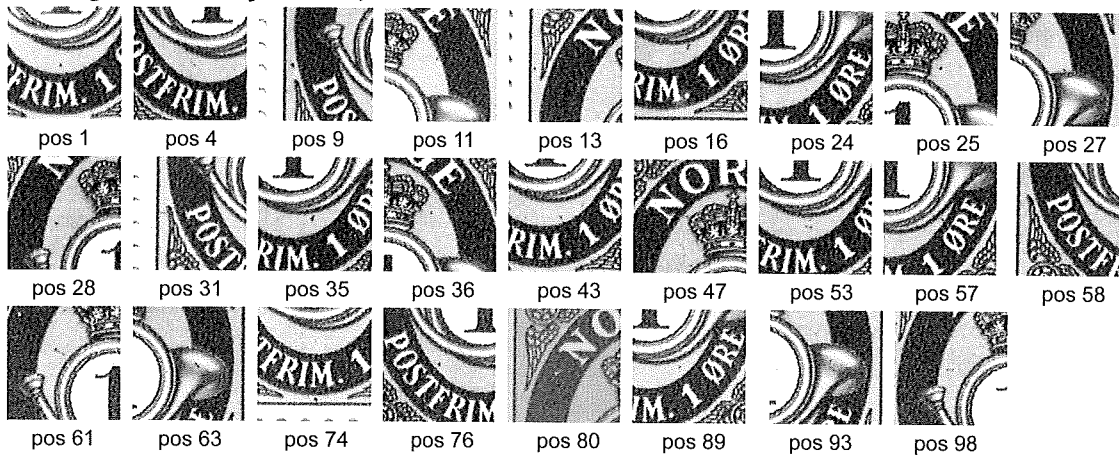

SØRLANDETS FRIMERKE- OG MYNTSENTER AS

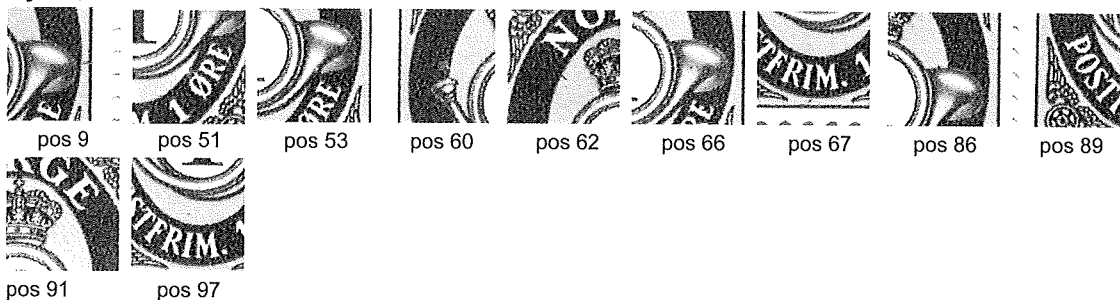
Henrik Wergelands gate 52 - Postboks 768, 4666 Kr.sand S
Telefon 38 02 69 02 - Fax 38 02 51 62 - E-post: safe@online.no

www.safealbum.no

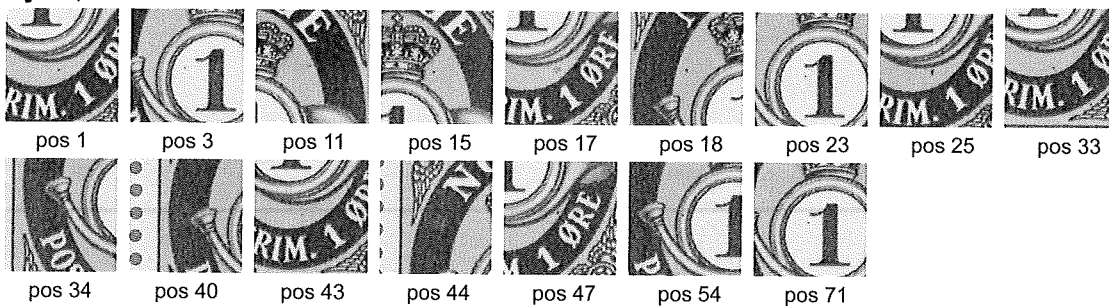
1 øre gråoliven: Sylinder 1, ark 1

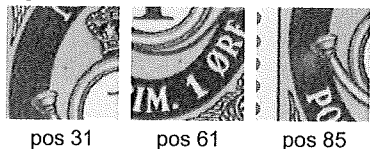
Syl. 1, ark 2

Syl. 2, ark 1

Syl. 2, ark 2

Er vi Norges favoritt markeds plass for samlere?

QXL.no er Norges største nettauksjon, og hos oss er det tusenvis av salg hver eneste dag – Velkommen til www.qxl.no

Kjøp (eller selg) frimerker, postkort, mynter, sedler, militæreffekter og alt det andre du trenger til din samling.

Omtrent 1/5 av Norges befolkning er allerede medlem på QXL.no og med godt over 1 million besøkende i snitt hver måned er vi garantert Norges største markeds plass for frimerker og postkort.

Den beste prisen oppnår du på den største markeds plassen!

Hjelp til kjøp og salg?
Kontakt vårt kundesenter
E-post: auksjon@qxl.no
Tel. 23 28 36 40

God Jul og Godt Nytt År!

QXL.no

Auksjoner På Internett

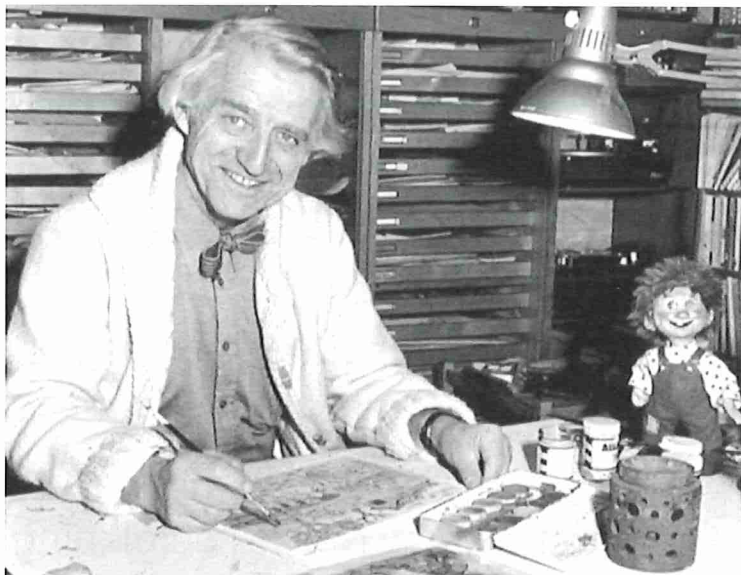
Kort om Egner

Den 12. desember er det 100 år siden Thorbjørn Egner ble født på Kampen i Oslo, hvor han også vokste opp. Han utdannet seg innen billedkunst ved Kunst- og Håndverkskolen, og startet sin yrkeskarriere som reklametegner og illustratør. Senere ble han forfatter og lesebokredaktør, og formidler av eget og andres stoff gjennom radio. Hvem av oss litt eldre husker ikke Egners tolkning av Ole Brumm og vennene hans fra Barnetimen i NRK.

Det var som illustratør av barnebøker Egner startet å skrive og illustrere fortellinger for barn. Hans eventyrverden med Klatremus, Karius og Baktus, Folk og røvere i Kardemomme by og mange flere er velkjente for de fleste. Egner fornyet sitt eget univers ved å videreutvikle historiene og skikkelsene gjennom nesten 50 år, og på den måten få stadig nye generasjoner barn til å interessere seg for det som hendte i Egnerland.

Utlallige er de barnebøker utgitt av Thorbjørn Egner, som er utgitt i store opplag og oversatt til mange språk. Men like kjent er han kanskje for sine lesebøker for småskolen. Han la ned et stort arbeide i sine egne tekster og illustrasjoner. Han skrev og tegnet nye fortellinger, og gjenbrukte og redigerte gammelt materiale.

Thorbjørn Egner er også kjent blant frimerkesamlere. En serie merker i hefter utgitt 1984 (NK962-965) har fellestittelen "Thorbjørn Egners eventyrverden", og de to jubileumsmerkene som kom i år

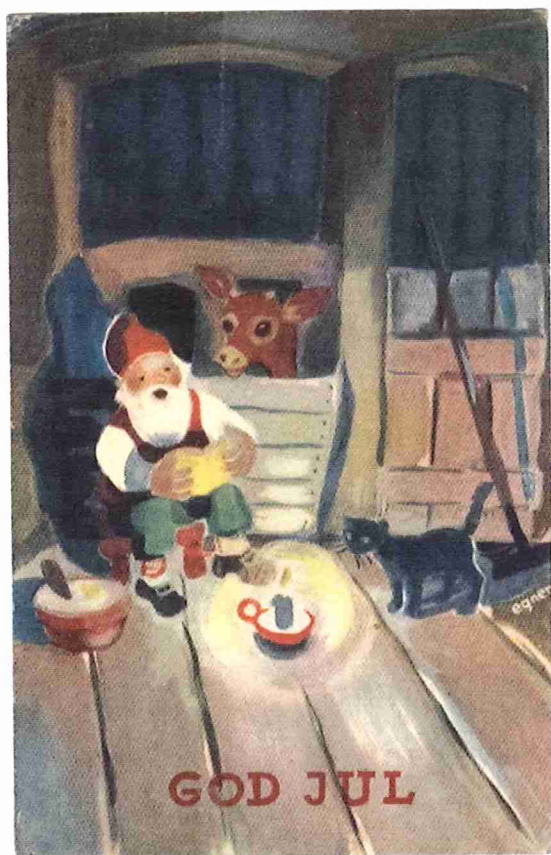
Thorbjørn Egner portrettert i sitt arbeidsværelse. (Foto fra Internett)

(NK1813-1814) portretterer kunstneren og hans kjære Kardemomme by. Ikke like kjent er det at Egner også har tegnet og fått utgitt postkort.

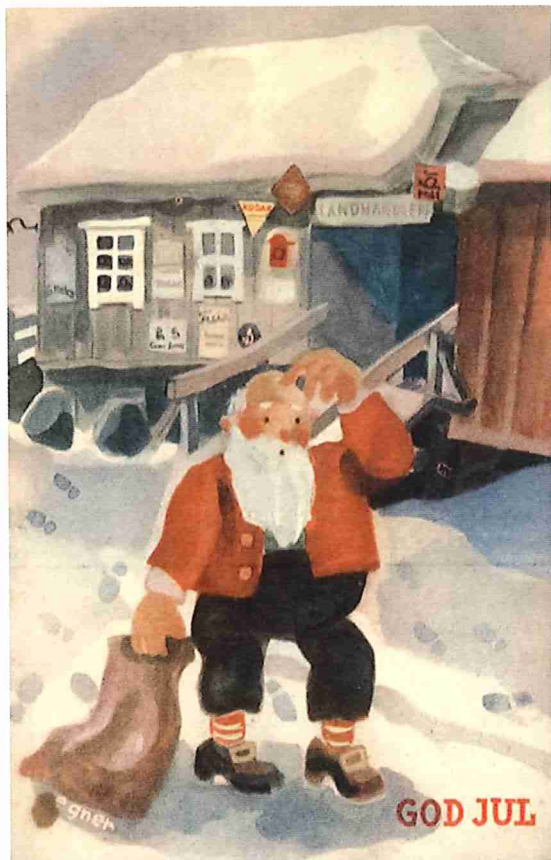
Under krigen tegnet han en serie julekort med julenisser og gårds-motiver. Kortene er datert 1942, på den tiden okkupasjonsmakten forbød kortkunstnerne å tegne røde nisseluer på julekortene.

Et lite utvalg av barnebøker utgitt av Egner gjennom tidene, utstilt på Nasjonalbiblioteket i Oslo. (foto Knut Arvang).

Et typisk Egner motiv på julekort; nissen på låven sammen med husdyrene

Da okkupantene innførte nisselueforbud, omgikk Egner det ved å tegne en nisse uten lue. Bakgrunnen på dette kortet ligner veldig på landhandelen ved Blaafarveværket i Modum.

Også nisser følger med tiden. Lastebilen er grei å ha, selv med én hestekraft.

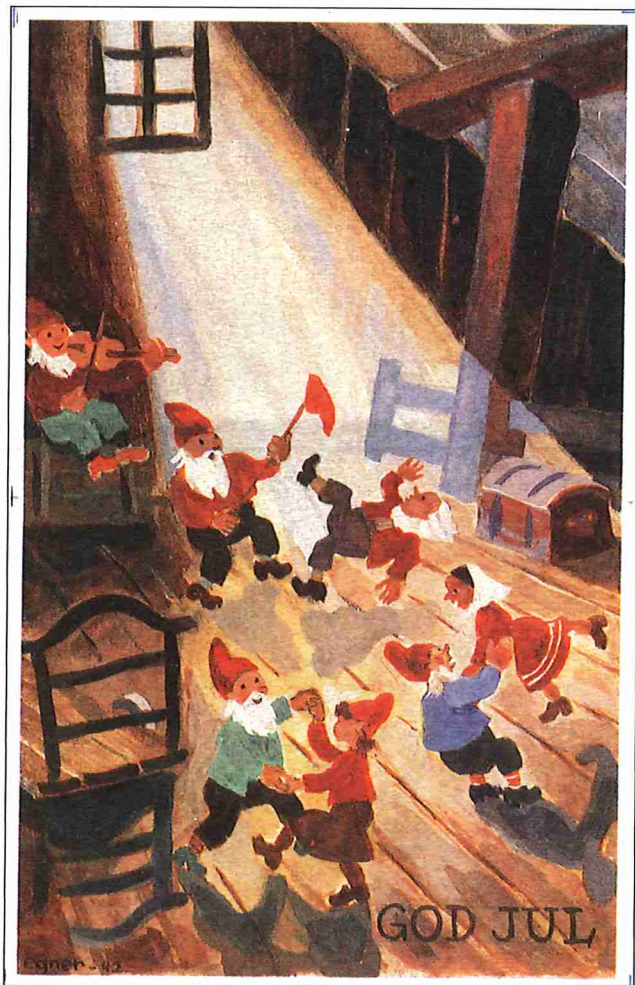
Av og til fikk nissen flytte inn i våningshuset, som illustrert på dette kortet.

Dette forbudet ble av kunstnerne omgått på forskjellig vis, også av Egner. Hans kortproduksjon var ikke stor, det er vel kjent bare tolv forskjellige motiver fra hans hånd fra denne tiden. Men senere er det av andre blitt laget postkort med Egner-motiver. Da frimerkene med Egners eventyrverden ble utgitt i 1984, laget Posten også et kort med julehilsen som ble sendt til deres forbindelser. I april året etter ble det til en Frimerke- og myntmesse i Oslo gitt ut et postkort med Kardemomme trikken og de tre røverne. Også et eller to andre kort er laget senere med Egners motiver.

Under skriving av denne artikkelen om eventyrforfatteren Thorbjørn Egner, som døde julaften 1990, har jeg blitt så revet med i hans verden, at jeg avslutter med en fri omdiktning av hans Kardemommelov, som gjelder alle frimerke- og postkort-samlere: *"Jeg skal ikke plage andre, jeg er alltid grei og snill – bare jeg får tak i de objekter som jeg vil!"*

Knut Arvang

Nisseball på låven. Tegnet av Egner i 1942, men her på et kort utgitt på 1980-tallet. Trykt på aluminium ble kortet sendt som julehilsen til kunder fra firmaet Noblikk A/S.

**Gledelig jul
og godt nyttår**

Julehilsen fra Posten 1984, i forbindelse med utgivelsen av Egner-motiver på frimerker.

Linje 1 i Kardemomme by på postkort, med særstempel som viser en av Egners røvere. Utgitt av FsH-Produkt i Oslo til en samlermesse i 1985.

Norsk Frimerkehandler Forening

Boks 5098 Majorstuen - NO-0301 OSLO

Telefon: +47 917 25355

Hjemmeside: www.norskfrimerkehandlerforening.no

Epost: sah@bislettalliansen.no

	Firma / Adresse	Telefon / Faks	Hjemmeside / Epost
1	Alva A/S Skippergt. 19 Postboks 889 Sentrum, NO-0104 OSLO	Tlf.: 22 41 15 35	
2	Brunsael Frimerkeforretning Thv. Meyersgt. 47 Postboks 2041 Grünerløkka, NO-0505 OSLO	Tlf.: 22 37 79 63 Faks: 22 71 99 25	brunsael@hotmail.com
3	Ceta Kongens gate1 NO-3210 SANDEFJORD	Tlf.: 934 39674	hertevig@yahoo.no
4	Chr. Winther-Sørensen Undelstadvn. 51 Postboks 83 , NO-1371 ASKER	Tlf.: 66 78 26 31 Faks: 66 90 20 67	
5	Den Norske Frimerkeforretningen A/S Liertoppen kjøpesenter Postboks 33, NO-3421 LIERSKOGEN	Tlf.: 32 85 17 40 Faks: 32 85 15 08	www.dnf.as post@dnf.as
6	Engers Frimerker Klundbyvn.103, Redalen NO-2836 BIRI	Tlf.: 61 18 15 55 Faks: 61 18 17 37	www.engers-frimerker.no post@engers-frimerker.no
7	F.C. Moldenhauer A/S Bergens Frimerkeforretning Postboks 258 Sentrum, NO-5804 BERGEN	Tlf.: 55 31 44 20 Faks: 55 32 63 55	www.frimerkehuset.no frimerke@online.no
8	Finn Aune Filateli & Posthistorie FAFOP Co. Ltd. P.B.14, Postoffice Sikhiu-A.Sikhiu TH-NAKHONRATCHASIMA 30140	Tlf.: (+66) 833864417	www.finnaune.no finnaun@gmail.com
9	Frimerkehjørnet Ullevålsvn. 16 a Postboks 2616 St H., NO-0131 OSLO	Tlf.: 22 69 47 21	
10	Frimerkehuset A/S Østre Skostredet 2 Postboks 258 Sentrum, NO-5804 BERGEN	Tlf.: 55 31 44 20 Mob: 908 39 160 Faks: 55 32 63 55	www.frimerkehuset.no frimerke@online.no
11	Jan Nordhagen A/S Ragnhild Schibbys vei 8 NO-0968 OSLO	Tlf.: 986 48988	www.nordhagen.no jan@nordhagen.no
12	Kjell Germeten A/S Elisenbergvn. 19 Postboks 3088 Elisenberg, NO-0207 OSLO	Tlf.: 22 44 19 14 Faks: 22 56 04 04	www.germeten.no germeten@online.no
13	Norsk FDC-Service A/S Postboks 8151 – Vågsbygd NO-4675 KRISTIANSAND	Tlf.: 38 01 30 64	nc.fil@online.no
14	Norsk Frimerkelager A/S Spannaveien 52, Postboks 2030 NO-5504 HAUGESUND	Tlf.: 52 70 39 40 Mob: 995 95523 Faks: 52 70 39 49	www.skanfil.no
15	Norstamps Grasmyrveien 27 NO-4034 STAVANGER	Tlf.: 51 53 26 00	www.norstamps.com norstamps@norstamps.com

	Firma / Adresse	Telefon / Faks	Hjemmeside / Epost
16	Ragners Frimerker A/S Fridtjof Nansens plass 7 Postboks 1229 Vika, NO-0110 OSLO	Tlf.: 22 41 60 85 Faks: 22 41 60 85	
17	Samlerbutikken Hobby A/S Storgata 36 NO-0182 OSLO	Tlf.: 22 17 80 60 Mob: 928 36050 Faks: 22 17 80 61	j-sollan@online.no
18	Samler-Børsen Tordenskioldsgt. 12 Postboks 1775 Vika, NO-0122 OSLO	Tlf.: 22 42 11 11 Faks: 22 42 11 21	www.samlerborsen.no hans@samlerborsen.no
19	Samlerhuset A/S Trollåsen 6 Postboks 523, NO-1411 KOLBOTN	Tlf.: 66 99 48 00 Faks: 66 99 48 02	kundeservice@samlerhuset.no
20	Skanfil A/S Spannavn. 52, Postboks 2030 NO-5504 HAUGESUND	Tlf.: 52 70 39 40 Faks: 52 70 39 49	www.skanfil.no skanfil@skanfil.no
21	Skanfil Auksjoner A/S Østensjøveien 29, Postboks 6465 - Etterstad NO-0605 OSLO	Tlf.: 922 03173 Faks: 22 33 58 48	www.skanfil.no oslo@skanfil.no
22	Skien Mynt- og Frimerkehandel A/S Bøleveien 131 NO-3713 SKIEN	Tlf.: 35 50 88 01 Faks: 35 50 88 09	
23	SKILLING A/S Akersgaten 7, Postboks 5935 – Majorstua NO-0308 OSLO	Mob: 922 38851 Tlf.: 22 41 98 00	bjaklykk@online.no
24	Stein Kristiansen Frimerker Nedre Vollgt. 9 NO-0158 OSLO	Tlf.: 22 41 01 30 Faks: 22 42 03 31	www.steinkristiansen.no post@steinkristiansen.no
25	ST-Frimerker Kirkegt. 1, Postboks 389 NO-4303 SANDNES	Tlf.: 51 62 33 32	
26	Svein Arne Hansen A/S Postboks 5098 Majorstua NO-0301 OSLO	Tlf.: 901 13 440	sah@bislettalliansen.no
27	Sørlandets Frimerke og Myntsenter A/S Henrik Wergelandsgt. 52, Postboks 768 NO-4666 KRISTIANSAND	Tlf.: 38 02 69 02 Faks: 38 02 51 62	www.safealbum.no safe@frisurf.no
Utenlandske medlemmer			
28	Postiljonen AB Hans Michelsensgatan 9, Box 537 SE-201 25 MALMÖ	Tlf.: (+46) 40258850 Faks: (+46) 40258859	www.postiljonen.com stampauctions@postiljonen.se
39	Bruun Rasmussen Frimærkeauktioner Baltikavej 10 DK-2100 KØBENHAVN Ø	Tlf.: (+45) 88181111 Faks: (+45) 88181112	www.bruun-rasmussen.dk stamps@bruun-rasmussen.dk
30	Stampex AS Jernbanealle 94 DK-2720 VANLØSE	Tlf.: (+45) 31740895 Faks: (+45) 31741203	

**Kjøp trygt hos
Handlerforeningens medlemmer !**

Hvorfor ikke samle skipspost?

Del 4: "Postekspedisjonene"

Av: Odd Arve Kvinnestad

Innledning: Nå er jeg kommet fram til det største området innen skipspost, postekspedisjonene. Her fulgte postekspeditører med skipene, og det var egen postlugar for sortering og behandling av post.

Postekspedisjonene Forsøk på definisjon:

For å definere et skille mellom den "klassiske skipsposten" og "postekspedisjonene" har jeg satt før/etter ca. 1860 som et skille. I 1863 fikk postekspedisjonen på ruten på Østfinnmark Hamburg tildelt eget stempel, slik at de ekspedisjonene som ble opprettet etter dette hører med under temaet. Det var også postekspeditør og postekspedisjon på skip før 1865, men etter min definisjon så hører dette inn under "Klassisk skipspost" som det kommer litt om i neste nummer av NFT. Nevnes bør også postekspedisjonen på ruten "Hammerfest-Hamburg" som fra 1865 fikk tildelt flere stempler til bruk på denne viktige ruten mellom Norge og utlandet.

Postekspedisjon kan en grovt sett si er et flytende postkontor, hvor de fleste postale tjenester ble utført av postekspeditøren som

Postlugaren på hurtigruten D/S Finmarken i 1914. Trengt om plassen (Fra boka "Den Postale reisetjenesten 1838-1991, Maihaugen Årbok 2006)

fulgte med skipet. Frimerker kunne kjøpes, pakker kunne sendes osv.

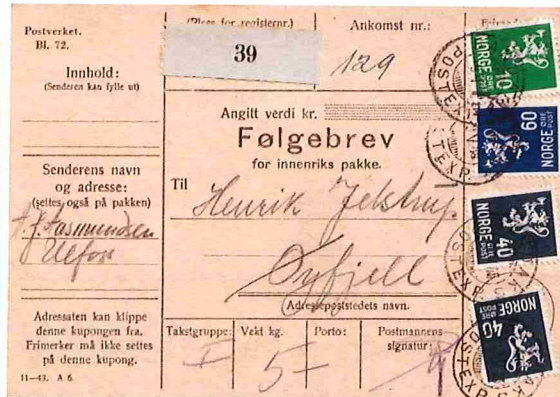
Opprettelsen av postekspedisjoner

Som skrevet i tidligere artikler ble opprettelsen av brevhus første trinn i opprettelsen av postekspedisjon. På mange ruter økte postmengden sterkt, og dette førte til at skipene sine offiserer ikke lengre fikk tid til å ta seg av posten. Det ble da opprettet postekspedisjon

på skipene, og postfunksjonærer fulgte med skipene i rutene. De ulike dampskipsselskapene måtte da stille med egen postlugar som Postvesenet stilte bestemte krav til. Opprettelse av postekspedisjon førte også til at de ulike dampskipsselskapene fikk økte inntekter. I tillegg til statsbidrag for å transportere post, fikk de også ekstra tilskudd for å ha postekspedisjon om bord. Dette var betydelige tilskudd til selska-

Tjenestekort fra en av postekspeditørene på Ryfylke postekspedisjon avstemplet med "Ryfylke Posteksp.d. *" på en av ruten fra Ryfylke til Stavanger

Følg brev for pakke innlevert og behandlet på ruten Skien-Dalen og avstemplet med stampelet til "Bandaks postekspedisjon

Rekommandert brev innlevert og behandlet om bord på lokalruten Røst-Svolvær og avstemplet ved Lofoten og Vesterålen postekspedisjon, litra C, og påsatt rek. lapp med samme.

penes økonomi, og bidro til at rutetilbudet ble opprettholdt og utvidet. Det var også et sterkt ønske fra lokale myndigheter om å få postekspedisjon på ulike ruter, for å få bedre service når det gjaldt postgangen for både innbyggere og næringslivet. Slik at i årene som fulgt ble en lang rekke postekspedisjoner opprettet over hele landet. "Toppen" ble nådd i ca. 1920 hvor det var litt i underkant av 60 postekspedisjoner på skip. De fleste av disse finner vi i fylker med de største avstander, og med mest sprett bosetning, i de tre nordligste fylkene, Trøndelag, og Vestlandfylkene.

Dessuten finner vi postekspedisjoner i "ferskvann" som

på de store vannveiene i Telemark, Bandak og Nordsjø. Dessuten på Mjøsa. I tillegg var det postekspedisjon på ruter til utlandet som for eksempel Bergen - Newcastle og Kristiansand-Frederikshavn.

Stemplene

Det ble tildelt stempler til de ulike rutene, og i de fleste tilfeller viser disse hvor ruteområdet var. For eksempel "Lofoten og Vesterålen" hvor ruteområdet til postekspedisjonen var på Lofoten og Vesterålen, Hardanger-Sunnhordland som var ruter i dette området og til Bergen. Vi finner de fleste av stempeltypene som vi kjenner fra "land" brukt på de reisende postekspedisjonene. Og med en

lang rekke ulike litra (bokstav) i stemplene. Jo flere ruter det var postekspedisjon med skipene, jo flere postekspeditører måtte til for å betjene disse (De jobbet en form for skift) Dette førte til at det ble utlevert stempler med mange ulike litra. Den ruten med flest ulike litra er ruten mellom Trondheim og Nord-Norge, som senere ble kjent som hurtigruten. Både med teksten "Nordland Posteksp." og "Trondheim-Kirkenes". Dessuten ble det også brukt hjelpestempler, litt i underkant av 50 er kjent.

Det er verd å merke seg at som hovedsak så fulgte stemplene postekspeditøren. Hver ekspeditør hadde ansvaret for sin "kasse" hvor blant annet stemplet inngikk. Slik at om en nøyaktig skal finne ut hvilket skip som brukte et bestemt stempel, så må en inn i rutetabellen for den konkrete datoen, og i tillegg vite hvor forsendelsen er sendt fra. Men av og til kan en være så heldig å finne forsendelser hvor navnet på skipet framkommer. Det er også i litteraturen oppgitt at et bestemt stempel er tildelt et bestemt skip. For eksempel under kystpostruten Kristiania-Bergen. Dette betyr ikke at stempelet har vært fast på det skipet med at stempelet var sendt ut første gang til postekspeditøren på det bestemte skipet, og når han skiftet skip, så fulgte stempelet med til neste skipet.

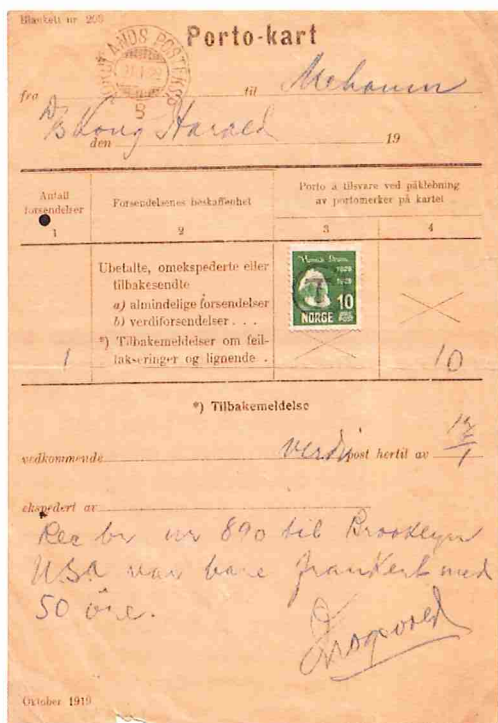
Det antall stempler brukt i perioden fra ca. 1863 til 1983, da postekspedisjonen på hurtigruten mellom Trondheim-Kirkenes ble

D/S Alversund ved kai i Manger. Utsnitt fra postkort. Skipet hadde blant annet postekspedisjonen "Bergen-Øygarden" om bord. Er trykket bra ser vi hvordan en ung mann titter inn vinduet til postlugaren på skipet sitt akterdekk.

"Hardanger-Sunnhordland L" avstemplet av postekspeditøren 28. april 1929 på en av rutene til Bergen.

Portokart for et underfrankert rek brev sendt fra postekspeditor Hans H. Krogvald på hurtigruten D/S Kong Harald i 1929 og avstemplet med "Nordlands Posteksp B"

nedlagt, er ca. 900 medregnet hjelpestempler.

Nedlegging av postekspedisjonene

Fra 1863 og utover ble det opprettet en lang rekke postekspedisjoner på ulike ruter. Men etter krigen gikk antallet nedover. Dette skyldes utbygging av veier og endringer i kommunikasjonsmønstret. Etter hvert overtok også fly posttransporten. Den siste postekspedisjonen som ble opprettet var Ryfylke II i 1940 mellom Stavanger og Sandeid, senere ble flere mindre postekspedisjoner på lokalruter fra Bergen slått sammen til en postekspedisjon under navnet "Bergen-Nordhordland". Dette skjedde i 1952. Utover 1950- og 1960-tallet ble ytterligere postekspedisjoner nedlagt, slik at i 1970 var det kun postekspedisjonen "Sogn og Fjordane", Bergen - Stavanger Nattruten" og to postekspe-

disjoner på hurtigruten mellom "Trondheim - Kirkenes" og "Bergen - Måløy" tilbake. Postekspedisjonen mellom Trondheim - Kirkenes ble nedlagt 31. desember 1983 som den siste. Og trolig som den siste postekspedisjonen på skip i hele verden.

Hvordan samle disse?

Her er det også mange muligheter. En kan samle en bestemt postekspedisjon, eller et bestemt fylke, et bestemt rederi, for eksempel "Fylkesbåtane i Sogn og Fjordane" som var det eneste selskapet som hadde postekspedisjoner på rutene i Sogn og Fjordane. I en hjemstedssamling hvor skip med postekspedisjon hadde anløp er det naturlig å ta med postekspedisjonen og stemplene fra denne i en slik samling. Og aller helst på forsendelser sendt til/fra det konkrete stedet eller stedene. Eller en kan følge et bestemt skip som kanskje har gått i ruter hvor det har

vært forskjellige postekspedisjoner med skipet.

Men som for all skipspost så er det opp til deg å finne ut hva og hvordan du vil samle, men mulighetene er mange. Skal jeg gi noe råd så må det være å prøve å avgrense samleområde geografiske. Jeg samler postekspedisjoner fra hele landet, og har gjort dette i over 30 år, og er fortsatt på jakt etter objekter på mankolisten min, som ikke minker med mange stempler hvert år. Det er også stempler som ikke er kjent brukt og noen er det bare én registrering av. Så det er ikke sannsynlig at jeg "kommer i mål" med "komplett samling". Men moro er det for det! Og ikke minst er det dette med jakten på spennende objekter som kan brukes som også er en stor del av samleriet.

Hvordan skaffe materiale?

Det var mye post som ble avstemplet på postekspedisjonene, slik at det er mye materiale å få tak i enten gjennom samlervenner, auksjoner eller hos handlere. I det store og hele så er det de vanligste og mest brukte stemplene som det finnes mest av. Men mange av stemplene er svært uvanlige, noen er ikke kjent brukt, og andre finnes kjent kun i et eller et par avstemp-

Verdbrev innlevert og behandlet på ruten Søndre Søndmør, Indre Led, og avstemplet med SL-stempelet "Søndmørs Posteksp D" i 1926. Og etikett med teksten Sunnmør D også påsatt.

linger. Stempler som er oppgitt å ha lang brukstid gjennom første og sist kjente dato kan være "luringer", da noen av disse ble svært sjelden brukt. Men noen stempler har svært kort brukstid, kombinert med liten postmengde, slik at disse er svært uvanlige. Hjelpestempler er uvanlige. Spesielle forsendelser som følgebrev, rek, verdibrev og postale dokumenter som tjenestekort er "krydder" i en samling. I tillegg forsendelser til litt uvanlige utenlandske destinasjoner.

Avslutning

Postale forsendelser avstemplet på de reisende postekspedisjonene på skip er et flott samleområde (og mitt hovedsamleri blant mange). Dette området viser til fulle den utviklingen som har vært i posttransporten og hvor viktige de mange rutene postførende skip har vært både for post men også

når det gjelder samfunnsutviklingen i de mang byer og bygder som hadde anløp av disse. Det er også mye materiale å finne slik at det også slik er et takknemlig område å gi seg i kast med. Og et bredt spekter av forsendelser å jakte på. Lykke til!

Kommentarer/innsnitt til:
odkvinne@online.no

Kilder:

- Danielsen, Per E: "Norske Skipspoststempler" 1991
- "Norges katalogen Postal"; Oslo Filatelistklubb 2011
- Holten, Roald: "Skipspost i lokale ruter i Rogaland" Norsk Filatelistforbund 2001
- "Postlugaren". Medlemsblad for Norsk Skipsposthistorisk Forening. Diverse utgaver
- Illustrasjoner fra egen samling.

Et litt utydelig hjelpestempel brukt på postekspedisjonen på Vestfinnmark ca. tre uker i 1937. Her avstemplet 19 XII 37 på ruten fra Talvik til Hammerfest. Innfelt til venstre kopi av hjelpestempelet).

Norsk Filatelistforbund er en sammenslutning av frimerkeklubber i Norge og har til oppgave å fremme filatelen. Norsk Filatelistforbunds øverste organ er landsmøtet. Vi har eget kontor som er plassert sentralt i Oslo og som er bemannet to dager i uken av forbundets sekretær som arbeider tett mot forbundets regnskapsfører. Norsk Filatelistisk Tidsskrift er forbundets medlemsblad som utgis med 8 nummer i året og har et opplag på 4 000.

Vi søker etter: *

FORBUNDSSEKRETÆR

Vi søker etter forbundssekretær til en ca. 30% deltidsstilling. Arbeidssted vil være forbundskontoret i Bjerregaards gate i Oslo med kontortid tirsdag og torsdag fra kl. 10.00 til 14.00, og en gjennomsnittlig arbeidstid på 12 timer pr. uke.

Styret foretar p.t. en gjennomgang av aktuelle oppgaver. Vi ønsker også å knytte til oss personer med kunnskap om drift av nettsiden. Forbundssekretærens oppgaver forøvrig består i ordinært sekretærarbeid på kontoret, kontakt med forbundsklubbene, sekretær for forbundsstyret, fordeling av post, ajourføring av medlemsregister, utbetaling av regninger og andre administrative oppgaver som naturlig hører med til et kontor for en landsdekkende organisasjon. Innholdet i stillingen kan diskuteres og må sees i sammenheng med styrets og redaktørens oppgaver.

Noe reisevirksomhet må påregnes, bl.a. deltakelse i styremøter, landsmøter og andre arrangementer i regi av forbundet.

Godtgjørelse etter avtale.

Det vil bli lagt vekt på personlige egenskaper som utadvendthet, kommunikasjons- og samarbeidsevner, så vel som god evne til å arbeide selvstendig.

Nærmere opplysninger om stillingen kan fåes ved henvendelse til forbundspresident Tore Berg på telefon 916 63 558.

Skriftlig søknad vedlagt CV og annen relevant dokumentasjon sendes til:

Norsk Filatelistforbund, Postboks 875 Sentrum, 0104 OSLO innen 20. januar 2013.

Snekker Andersen på frimerke

Helt fra november i 1971 har det kommet ut egne frimerker i Norge som passet å sette på julekortene. Og fra 1997 heter november utgaven "Juleposten" og året etter alt kalles de julefrimerker og det navnet brukes fortsatt. Veldedige foreninger gir

Julen nærmer seg og det er en travel tid. Tradisjonene skal følges. Julefrimerker med

Snekker Andersen og julenisser + Nissemor og barna har alt kommet ut. Det skal bakes, finne juletre, ordne gaver og mye, mye mer.

ut julemerker. De brukes til pynt på brevene.

Jeg har gjennom flere år stemplet julefrimerkene på selveste julaften 24. desember. Jeg synes det er morsomt. Husk å skrive julekort.

NFU ønsker alle en god jul.

NFU sitt PR materiell

skal vi se hva vi kan hjelpe dere med. Hvis det er noen "voksen" klubber som ønsker å starte en jr. klubb så er det bare å ta kontakt så skal vi hjelpe til så godt vi kan med materiell som vi har på lager eller eventuelt så kan vi hjelpe til med oppsett og trykking av nytt materiell. Vi har også noen få capser, handletiere og

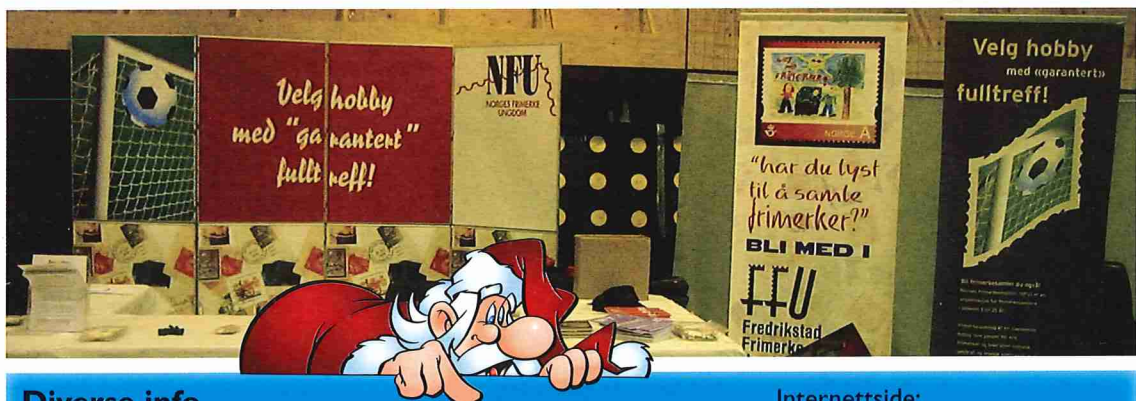
kulepennar på lager som dere kan få tilsendt hvis dere skriver til oss. Hvis dere har vært ute

Skal dere ut og reklamere for klubben og frimerkehobbyen så har NFU en enkel messevegg og et par rollupper som dere kan få låne gratis. Det vi også kan hjelpe dere med er flyers eller andre reklame saker dere kan dele ut når dere har en stand f.eks på et kjøpesenter. Skriv et brev til oss og fortell om planene og hva dere trenger så

og reklamert for klubben på et kjøpesenter, marked eller lignende så er det fint hvis dere tar noen bilder og forteller litt om hva dere gjorde så skal vi skrive om det i NFT-bladet.

Lurer dere på mer, skriv til Espen Sand, Olav Torpbuen 25, 1658 Torp.

Diverse info

NFU
Ida Rasmussen
Hvitveiskroken 40
3520 Jevnaker

Mobil: 990 43 630
Privat: 61 31 28 96
e-post: beamras@online.no

Internettside:
www.frimerkeungdom.no

Fra Jens Schanches rapport

Jens Schanches rapport fra hans undersøkelser i postrutene i Norge i 1753 er svært sentral for forståelsen av hvordan postorganisaseringen fungerte rundt i kongeriket midt på 1700-tallet, og hvilke problemer postbonden hadde med å få fram posten på den da fastsatte tid. Det viste seg at det var mange faktorer som gjorde seg gjeldende, og påstanden fra mange hold om at det bare skyldtes postbøndenes sendrektighet og skjodesløshet var nok noe vel overdrevet. At det var mye likegyldighet blant dem er godt forståelig, for postbonden ble i mange tilfeller pålagt en nærmest umulig oppgave. Når det så i tillegg var stor grad av forskjellsbehandling av den enkelte postbonde, og den frihet som de skulle ha i følge den opprinnelige forordningen ble utfordret og utvannet, var det egentlig en naturlig følge at innsatsen ble så som så.

Jens Schanche var i Kjøbenhavn høsten 1752 og la fram for Generalpostamtet sitt forslag på hvordan han tenkte at postordningen i Norge kunne forbedres. Det er tydelig at det var hold i forslaget fra Schanche, og han fikk i oppdrag å reise gjennom postrutene og få en klarhet i hva som kunne gjøres for å få en bedre postgang. Allerede på sin hjemreise fra Kjøbenhavn var han i gang. Han reiste opp gjennom Sverige, og første postkontor han besøkte var i Halden. (Legg her merke til den tiden han brukte på sin reise.) Den følgende teksten er en ren transkripsjon fra dokumentet merket "Litr. F" i rapporten som befinner seg på Riksarkivet. Jeg har lagt til navnet på postmesterne i parantes.

Oddbjørn Salte

Her følger den del av rapporten som han skrev om sine besøk på postkontorene han passerte på veien hjem til Trondheim i 1752.

Anno 1752 /: paa min opreise fra Kiöbenhavn /: D: **14de December** Jndfant ieg mig ved

Friderichshalds PostContoir, (Andreas Hofnagel)

for i følge den mig Tillagde Instrux at Observere et og andet Angaaende Postvæsenet; Hvor ieg da av Sr Peder Hoffnagel, som her forvalter Postmæster Embedet i Steden for Hans Broder Postmæster Hoffnagel, forlangede Post Protocollen til eftersyn, Men Sr Hoffnagel gav tilkiende, at den var hos Hans Broder Postmæsteren, som boer ude paa Landet omtrent en ½ Miil fra Byen, saasom Hand var i begreb med, at forfatte til Regnskab og for den skyld maatte have Protocollen hos sig, sagde ellers at den var Expederet intil sidste Postdag, saa at der intet manglede at indføres udi den; Ieg erindrede Sr Hoffnagel at Protocollen efterdags ikke maa bringes fra PostContoiret, men at den altid maa vere der til Stæde, det Hand og Loved at ville iagttage.

Sr Hoffnagel forklarede, at ved dette PostContoir ikke falder nogen Underveis Porto, saasom i Post touren ikke boer andre end bönderfolk, og altsaa er ingen Correspondence, hvilket ieg Particulier har Undersögt og saaledes som melt befunden, og av den Aarsag er ei heller i mellem dette og næst vedliggende PostContoir nogen Postaabner, som ei heller er særdeles nödvendig, Siden Distancen er kort og derover alligevel kand paasees Postens Pligtmæssige befordring, naar det anderledes og bedre bliver Regulieret, end nu er. (#2)¹

Ved dette PostContoir er ingen Feliser eller Postvæsker, behöves heller ikke, saasom Posten til og fra dette Stæd sendes med de imellem Kiöbenhavn og Christiania ugentlig gaende Postsækker.

Saavidt ieg ellers for denne gang har kundet merke, er Sr

Hoffnagel vel skicket til Embedets forvaltning, og derudi bruger fliid og Agtsomhed til Post Intraderens nötte, det og de brave folk her paa Stædet bevidner om Ham, og forsikrer, at Hand nöyere paaseer brevernes Taxation, end formændene i Embedet har gjort, hvilket ieg nöiere har Undersögt og observeret om Intraderne nu er anseeligere ved dette PostContoir, end tilforne, det ieg har befunden saa at være;

Os som Postmæsteren skal være Sindet at avstaa Embedet for denne sin Broder, Saa var at ønske, at Dee Höytbydende Herr General PostDirecteur Naadigst ville forhielp ham dertil, da Embedet Ganske vist bedre kunde opagtes av Ham, end av den nu værende Postmæster, som boer paa Landet og tilligemed er Soerenskriver, hvorover Hand ventelig hindres fra Pligtmæssig at paa agte Postmæster Embedet. –

#

Moss PostContoir, (Niels Warberg)

Den næst Paafölgende 15de December Jndfant ieg mig Ved Moss PostContoir,

hvor ieg av Postmæsteren önskede Post Protocollen, som blev mig overleveret, og hvorudi befantes Indfört alle Expeditioner, end og den sidst avsent Post;

Postmæsteren forklarede, at Underveis brev-portoen er ved dette PostContoir av ringe (#3) Betydelighed, formedelst her daglig gaar Leilighed til og fra Byen, særdeles med de saa kaldet Flötnings-Folk, hvilke medbringer breve til og fra Byens Indvaanere, og derover ganske faa breve bliver sent med Posten Til eller fra Underveis Stæder; Dog har Underveis Portoen noget Lidet tiltaget siden nuværende Postmæster kom til Embedet, imod hvad den tilforne har været, hvorom Hand foreviiste mig Hans holdte Annota-

¹ (#) = ny side i original dokument

Ferjested ved Solli. Akvarell fra midt på 1800-tallet.
Østfold fylkes bildearkiv, gjengitt i boken *Kongevei fra Moss til Kungälv* (Dag-Ivar Rognerød (2005-2007))

tioner, som Hand Laavede at ville Lade følge med Hans Regnskab for indeværende Aar.

Ved dette PostContoir er ingen Postvæsker ikke heller behøves samme, Siden Posten til og fra dette Stæd indlægges udi Postsækken som Ugentlig Passerer imellem Kiöbenhavn og Christiania.

I mellem dette og næst vedliggende PostContoir, er ingen Postaabner, haver ei heller været nogen ordineret dertil, og kand, i henseende til den korte Distance, alligevel paasees, at Posten saa skyndig, som vedbör bliver befordret.

Formedelst det Misserable före ieg Traf igiennem Sværrige, Var det mig ei muelig at kunde komme til enten av disse foranførte Post-Contoirer til den Tiid seeneste Post indløb, Skiönt ieg derpaa anvente baade fliid og bekostninger. –

#

Christiania PostContoir,
(Lars Jörgensen Raabech)
Den 16de December Næst Efter
Jndfant ieg mig ved Christiania PostContoir,

hvor (#4) Mig av Postmæsteren blev foreviist Hans holdende Post Protocoll, som befantes udi Complet Stand saaledes at derudi var indført enhver Postdags Expedition for avgaaende brever intil denne Dato.

Postmæsteren forklarede, at have her ved PostContoiret i alt 9 stkr Feliser, hvor av Hand sagde

nu ikkun 3de var tilstæde, som blev mig foreviiste, den eene derav var i god Stand, Men de 2de Var gamle og Ubrugelige, hvilke ieg Anmodede Postmæsteren at avskaffe og at Lade giøre 2de Nye Postsækker i Steden.

Paa Tilspör-

sel sagde Postmæsteren, det Hand ikke vidste, at imellem dette og vedliggende PostContoirer var beskikket nogen til Postaabnere, og altsaa har Hand intet kundet giøre ved den Post, Allerhelst da Övrigheden i Landet adskillige ganger har forsögt at bringe det i orden, men forgiaeves, saasom ingen godvillig har villet paatage sig at være Postaabner.

Underveis Portoen sagde Postmæsteren at have forpagtet, og fölgelig ikke avlegger Regnskab for den; Forklarede ellers paa Tilspörgende, at Underveisbrevene bliver alle i een Massa indlagt udi Postsækkens Klaffe, da vedkommende Underveis maa udtage dem; Anden maade har ei dermed været brugt, ikke heller vidste hand at det anderledes kunde indrettes, og formeente at det maatte vere uden Hans Ansvar hvad (#5) Enten breverne blev i behold eller ikke, sagde ellers at det ikke har været brugeligt, at sende Carter med Underveisbrevne, meente og det var ugiörlig og tilligemed uden nötte. –

Under den i dag her fra PostContoiret avgaaende Posts Expedition, var ieg nærværende og har observeret at Postmæsteren juste og nöie har Taxeret de indlevere-rede brever, og Lod breverne med samme Taxt Straxen indføre i Post Protocollen, saa ieg denne sinde ikke andet har bemærket ved Ham, end ald activite udi Hans Embeds förelse; Jeg fornåm nok at der

indkom en mængde breve under Navn av Kongelig Tieneste hvorum og medfulgte Attester, Men om alt Virkelig var frie breve, det sagde Postmæsteren ei at kunde forsikre, vidste heller ikke at forekomme Underslæb i saa maader, efter nuværende omstændigheder. –

#

Trundhiems PostContoir,
(Mandrup F Alstrup)

Den 30te December Næst Paafölgende, Jndfant mig ved Trundhiems PostContoir,

da Postmæsteren foreviiste mig Post Protocollen, som var udi Complet Stand;

De herved PostContoiret værende Feliser og Postvæsker, var udi nogen ledes god Stand, Undtagen 1 Postsæk var gammel og ubrugelig, hvilken ieg anmodede Postmæsteren at Cassere og en nye i Steden at forskaaffe;

Underveis brev Portoen er Postmæsteren forpagtet, og med Underveis breverne (#6) Bruger Hand samme maade som Postmæsteren i Christiania, hvorum foran er meldet.

Da Posten i Aftes Ankom, her til PostContoiret var ieg nærværende, og da i Postmæsterens overværelse aabnede Alle Posterne og nöie eftersaa alle brever, hvilke fra et hvert Stæd befantes temmelig Juste Taxeret, og var ingen uCarterede brever;

Ligesaa haver ieg og i dag været tilstæde ved den avgaaende Posts Expedition, og da erfart, at Postmæsteren temmelig nöie og juste har Taxeret de ind komne brever, Undtagen nogle faa som var misslig Taxeret, hvilke Hand paa min anmodning Straxen om taxerede. –

#

NB: In Marti 1753 har ieg været i Kiöbstæderne Molle og Christiansund udi Trundhiems Stifft, for at indrette en Regulier og Ugentlig Post for et hvert av disse Stæder, hvorum ieg under Dato 31te Ditto Maaned haver indsent min Underdanig Relation og forestilling.

#

Stemplet papir, Sportelmerker og Stempelmerker

Del 2: Sportelmerkene

av Geir Sør-Reime

De norske sportelmerkene, som er nokså unike i global sammenheng, er tidligere utførlig behandlet i T. Soot-Ryens kataloghåndbok 'Norges sportel-, juster- og stempelmerker', utgitt av Oslo Filatelistklubb i 1975. Denne katalogen inneholder også et ark med nytrykk fra originalklisjéene av alle sportelmerkene.

Sportelmerkene er ikke egentlige stempelmerker i streng forstand, siden sportler er betaling for tjenester, i dette tilfellet for ulike typer embetsforretninger, som tinglysing, utferdigelse av ulike typer dokumenter, attester, utskrifter osv., altså delvis sammenfallende med dagens tinglysingsgebyr. Merkene ble også brukt som betaling for tinglysingsgebyr på dokumenter skrevet på stemplet papir.

Fram til 1873 var sportlene en del av embetsmennenes lønn, men da ble det bestemt at nyansatte embetsmenn skulle ha fast lønn, og inntektene som sportlene skulle da tilfalle statskassen. For å ha kontroll over disse inntektene ble det derfor bestemt å innføre spesielle sportelmerker som skulle klebes på dokumenter som det ble betalt sportler for.

Serien på 15 merker i tre forskjellige former kom i bruk 1. januar 1873. Merkene ble makulert med signatur og dato i blekk. De fleste embetsmenn syntes bruken var tungvint og unødvendig, og ved overgangen fra skilling til kronemynt, opphørte bruken av merkene 1. januar 1877. Merkene fikk altså en kort bruksperiode, men det ble trykt to opplag av de fleste verdiene. De er for øvrig Norges eneste stempelmerket med skillingvalører.

1975-Nytrykket trykt med originalklisjéene.

Originalgravyrerne ble trolig produsert av gravør Philip Batz i København, og Soot-Ryen mener at det mest sannsynlig at klisjéene ble produsert hos Thiele i København. Selve trykkingen ble foretatt i Oslo, av Peter Petersen, som også får klisjéene produsert (20 av hver, siden hvert merke ble trykt i ark à 20), anskaffer gummiert papir og kjøper en taggemaskin.

Trykkingen av merkene ble

utsatt flere ganger, men Petersen lyktes å levere halvparten av førsteopplaget før 1. januar 1873.

KATALOG

Katalogen er basert på Soot-Ryens katalog, samt en oppdatert katalog publisert i *The Revenue Stamps of Norway and Related Non-Fiscal Issues* av Bjørn Kristian Wang, redigert av Paul A. Nelson (2007).

Da omgjældende Regelskadeobligation for 60 Skj. er indfaldet
 har Lette Skadesløstevæsen aflyst sig da jeg er fri
 for almindelig forpligtelse og indlever Lette Skadesløstevæsen
 til aflysning

Eidek d 1te juli 1864

Hellek Helboer sen

Afskrift bekræftet med
 30 - Kati - Skilling
 H. Helboer sen.

Thi den 2 Decr. 1874, Gælder det præter.
 at den 2 Decr. 1874, Gælder det præter.
 at den 2 Decr. 1874, Gælder det præter.
 at den 2 Decr. 1874, Gælder det præter.
 at den 2 Decr. 1874, Gælder det præter.

Betalt med blomme tilhørende og hans Gælder.

Del av skadesløshetsdokument fra 1860 med
 påtegninger, sist fra 1874, da påsatt sportelmerker
 til betaling (3xST2, ST7).

Ubrukt serie (mangler ST12).

ST1-ST5

ST6-ST10

1873-74.

Trykt av Peter Petersen. Uregelmessig takning, mellom 10,8 og 11,4 (som skyldes at nålene var uregelmessig plassert på taggemaskinen). Det er minst to trykninger.

Sportelmerkene ST1-ST5 har firkantet form, ST6-ST10 er runde, mens ST11-ST15 er åttekantede. Fargeskjemaet er likt for de tre seriene à 5 merker (oransje, blå, brun, grønn, rød).

ST1 1 skilling mørk oransje (1873),
lys oransje (1874)

ST2 2 skilling mørk ultramarin (1873),
lys ultramarin (1874)

ST3 4 skilling gulbrun (1873),
brun og rødbrun (1874)

ST4 8 skilling gulgrønn (1873),
grønn og mørk grønn (1874)

ST5 12 skilling karminrød (1873),
vinrød og mørk karmin (1874)

ST6 16 skilling mørk oransje (1873),
lys oransje (1874)

ST7 24 skilling gråblå (1873),
ultramarin (1874)

ST8 36 skilling mørk brun (1873),
lys brun (1874)

ST9 48 skilling mørk grønn (1873),
grønn (1874)

ST10 72 skilling mørk karminrød (1874),
rosa og rosa-karmin (1874)

Troms Filatelistklubb 85 år

Troms Filatelistklubb ble etablert 8. november 1927, og er 85 år i 2012. Troms Filatelistklubb er en av de eldste klubbene i landet, men det ser ikke ut til at alderdommen tynger. Det var en høyst oppegående klubb som feiret jubileet med regional utstilling "Aurora Borealis 2012".

Utstillingen var lagt til de ærverdige lokalene i Sparebanken 1 Nord Norges festsal, og den omfattet i alt 20 samlinger med til sammen 60 rammer. De utstilte samlinger omfattet spennet fra gamle brev stemplet i Tromsø, via skipspost, raketter, jernbane samt flere postkortsamlinger. Åpningen ble foretatt av Presidenten i Norsk Filatelistforbund, Tore Berg.

I sin hilsmingstale kom han inn på at Troms Filatelistklubb var en av stifterne av Norsk Filatelistforbund, og i tillegg har klubben vært medlem av forbundet helt siden stiftelsen. Han takket derfor for all innbetalt kontingent fra Tromsø.

Klubben hadde egen salgsstand på utstillingen for salg av lokale produkter. Til utstillingen var det laget et lokalt frimerkehefte. Motivet her var fra sjøslaget på Pølsehavna i 1812 i Tromsø, det siste sjøslaget under Napoleonkrigen. I tillegg var det utgitt 2 særkonvolutter med personlige frimerker. For disse var det svært lave opplag, henholdsvis 85 og 100 stk.

Lørdag kveld var det jubileumsbankett og Palmares med premieutdeling for utstillingen. Menyen var lokal med forrett fra Balsfjord, nydelig hjemmelaget geitost med tilbehør. Hovedretten var en Nord-norsk spesialitet, Boknafisk. Til dessert fikk vi servert en frisk fromage. En svært vellykket meny.

Når det gjelder premieutdelingen ble delt ut 11 vermeil medaljer, 3 stort sølv og 6 sølv medaljer. I tillegg ble 6 av samlingene tildelt ærespriser:

Karl Erik Olsen fikk høyeste poengsum, 84 poeng, Vermeilmedalje og Norsk Filatelistforbunds Ærespris for samlingen Tromsø 1810-1910.

Karl Erik Olsen vant Norsk Filatelistforbunds ærespris for sin samling Tromsø 1810 - 1910

Troms Filatelistklubbs formann, Yngve H. Lundblad taler ved åpningen

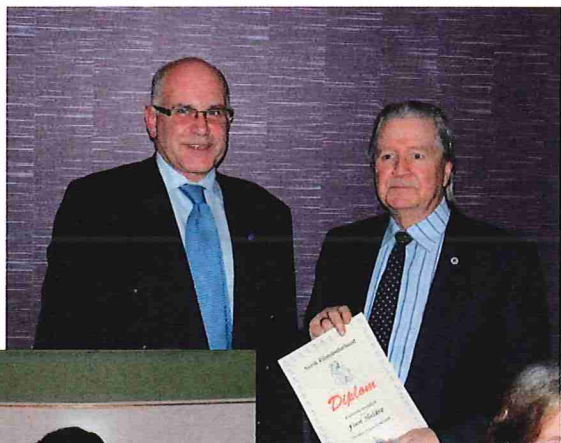

I tillegg fikk klubbens mangeårige revisor Finn Heldre utdelt sin fortjente Forbundsmedalje av President Tore Berg. Flere av klubbens medlemmer ble også tildelt den lokale ordenen av forskjellige klasser.

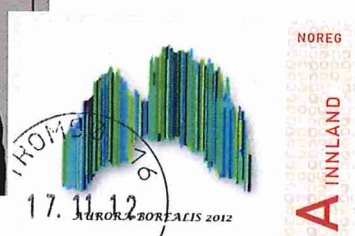
Alt i alt en svært vellykket og trivelig markering av klubbens 85 års jubileum.

Med ønsker om fortsatt fremgang for en aktiv klubb, takker jeg for interessante dager i Tromsø.

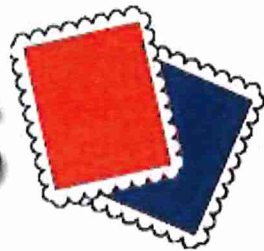
Tore Lund
Regionskontakt Nord

Finn Heldre fikk utdelt Forbundsmedaljen av forbundspresident Tore Berg

NORSTAMPS

Objekter som dette finner du på våre auksjoner.

www.norstamps.com

Nordia 2012 – Gode norske resultater

NORDIA 2012 ble arrangert av Københavns Philatelist Klub som i år kan feire sitt 125-års jubileum, på vegne av Post Danmark og Danmarks Filatelist Forbund i Roskilde kongress senter, et kompleks av idrettshaller og møterom har store og luftige lokaler. Utstillingen brukte en hall der mesterklassen og de tradisjonelle samlingene omgitt av handlere var plassert med god plass foran handlere og mellom rammene og en hall der resten av samlingene og en stor barneavdeling holdt hus. Møter og en stor byttedag søndag hadde en egen avdeling. Som det sømmer seg i Danmark var det ølkraner i lokalenes kafeteria, til hyggelige priser.

Det var en lang kø utenfor utstillingslokalet i god tid før utstillingen ble åpnet for publikum fredag kl. 1300. Folk strømmet inn under hele utstillingsperioden, arrangørene anslo besøkstallet til ca. 6.000, noe de var veldig fornøyde med. De var spente på hvorledes besøkstallet ville bli når utstillingen ikke var i København sentrum. Konklusjonen var klar: det er halvdelen så dyrt og vel så bra i utkanten. Handlerne smilte også, fru Enger sa at det hadde vært den beste utstilling på ti år. Blant de mange besøkende var det mang en nordmann å se, det var klubbturet fra flere klubber, beregnet til bortimot 100 personer.

På festen lørdag kveld var det stor spenning: Hvem stikker av med de gjeveste trofeene? Som vanlig var det de laveste medaljegradene som ble lest opp først. Det var en meget høy standard på de utstilte eksponatene.

26 Gull, 48 Stor vermeil, 42 Vermeil, 28 Stor sølv, 15 Sølv, 3 Sølvbronse og 1 Bronse. Halvdelen av de norske utstillerne oppnådde Stor vermeil eller bedre.

De tre gjeveste i de ordinære konkurranseklassene var Grand Prix National, Nordic og International. Disse ble tildelt til en nordmann og to amerikanere.

Grand Prix National ble tildelt eksponatet *Danmark – Essays and Proof: The first 100 years* eier Wiliam R. Banfield (USA)

Grand Prix Nordic ble tildelt eksponatet *The Postal History of Norwegian Skilling Covers* eier Tom Komnes (NO)

Grand Prix International ble tildelt eksponatet *Early Mail to Denmark* eier Mark Lorentzen (USA)

Til slutt var det opptelling av stemmene i mesterklassen som talte 13 eksponater. Det var foretatt en utvelgelse på fire eksponater som juryen så hadde gitt sine stemmer, 4, 3, 2 og 1. Vinneren ble Willy Lauth (DK) med eksponatet *Postal Stationery of The Danish West Indien 1877 - 1917*. Som en god nummer to kom Eivind Lund (NO) med eksponatet *Classic*

Tom Komnæs vant Grand Prix Nordic for sitt eksponat *The Postal History of Norwegian Skilling Covers*.

Equador 1865 - 1881.

For fullstendig oversikt over norske resultater vises til forbundets nettsider www.filatelist.no

Søndag fikk utstillerne snakke med juryen, som vanlig var noen meget, andre mindre fornøyde.

Et stort møterom ble stillet til disposisjon som "bytterom". Det var et meget populært tiltak, det var stor aktivitet der både merker, brev og kontanter skiftet eier.

Per M. Kindem

Klasse	Navn	Eksponat	Poeng	Medalje
2.01	Loshamn, Gunnar	Danish West Indies mail 1794 - april 1. 1879	Mesterklasse	Gull
2.01	Heskestad, Terje	Postal History at the South Coast of Norway Until 1875	Mesterklasse	Gull
2.01	Lund, Eivind	Classic Ecuador 1865-1881	Mesterklasse	Gull
2.03 B	Komnæs, Tom	The Postal History of Norwegian Skilling Covers	93	Gull + GP Nordic
2.02 A	Wasenden, Wilfred	The skilling issues of Danmark 1864-1875	90	Gull
2.03 C	Lascombe, Michel	Hamborg sous l'occupation Francaise: 1806-1814	90	Gull
2.02 B	Andersen, Gerd	Postage due stamps Norway - Centraltrykkeriet	88	Stor vermeil
2.02 C	Blom, Hans H	Great Britain - Queen Victoria. The line-engraved and embossed issues	87	Stor vermeil
2.03 A	Taraldsen, Petter J.	Nordjysk posthistorie Kvalifiserte forsendelser	87	Stor vermeil
2.03 B	Midtliid, Øyvind	Norske miniatyrstempler	87	Stor vermeil
2.10	Oslo Filatelistklubb	Norgeskatalogen 2012	87	Stor vermeil
2.02 C	Størmer, Georg	The Perkins Bacon Years	86	Stor vermeil
2.09	Mathiassen, Henning Jarle	Longer, higher, faster - success, trouble and disaster	86	Stor vermeil
2.02 A	Gilberg, Frank	Denmark Avertising labels	85	Stor vermeil
2.02 C	Wasenden, Adele Berg	Gibraltar under «British Rule»	85	Stor vermeil
2.03 B	Wasenden, Wilfred	The war 1807-1814. Mail handled by the Norwegian Post Office	85	Stor vermeil
2.08	Melsæter, Oddvar Jan	Aalesund - byen som brente	85	Stor vermeil
2.10	Oslo Filatelistklubb	Norgeskatalogen Postal	85	Stor vermeil

Lang kø for å sikre seg de nye danske frimerkeutgivelsene

... og enda lengre kø foran «Plukk selv bordet»!

Posten Norge AS, Frimerketjenesten var selvfølgelig tilstede med egen stand

Danmarks Filatelist Forbunds president Søren Chr. Jensen taler ved åpningen

(alle foto: Petter E. Pedersen)

Stor aktivitet og glede blandt de unge.

Frimerkets Dag 2012 i Harstad

Frimerkets Dag 12. november blei også i år arrangert med en felles stand for Harstad Postkontor og Hålogaland Filatelistklubb. Harstad Postkontor var tidligere ett av pilotkontorene vedrørende filateli. Selv om dette er saga nå, så satser fortsatt kontoret innen filateli og det er mange frimerkevenner som benytter Harstad Postkontor til sine tjenester.

I år var det nok en gang en noe spesiell dato for Frimerkets Dag, og Harstad postkontor utga egen Frimerkets dag konvolutt samt hadde eget spesialstempel. Harstad 12.11.12, i anledning Frimerkets Dag.

Det blei også i år servert kaffe, pepperkaker og twist til de kundene som hadde tid til en frimerkeprat. Hålogaland Filatelistklubb vil takke Harstad Postkontor for samarbeide og den velvilje klubben møter, og vi ser fremover på

fortsatt godt samarbeide.

Tore Lund

Frimerkets Dag hos PiB Rimi på Gran

Hadeland Frimerkeklubb markerte mandag 12. november Frimerkets Dag i Gran, hvor leder i frimerkeklubben Åge Lindahl hadde stand hos Post i Butikk ved Rimi på Gran. Det var mange kunder som stoppet opp, deribland lokalavisen «Hadeland», for å se den store samlingen av postkort og frimerker som ble vist frem. Frimerkeklubben solgte førstedagbrev med datoen 12.11.12 med rundstempel fra gamle Gran Postkontor.

Frimerkeklubben har et godt samarbeid med Post i butikk og samarbeider om viktige markeringer. Det er ønskelig at Frimerkets dag og nye utgivelser i den forbindelse, i fremtiden legges til lørdager for å få større oppmerksomhet omkring markering.

Åge Lindahl

Åge Lindahl, leder i Hadeland Frimerkeklubb

Frimerkets Dag 12.11.12 i Moss

Høyden postkontor utga denne dagen et PF med Moss Filatelistklubbs logo - Bytårnet i Moss - som motiv. Dette er klubben selvfølgelig glad for, da vi senere denne måneden skal feire vårt 80 jubileum. Logoen ble tegnet av en av klubbens medlemmer i 1943. Bytårnet ble oppført i 1920, av stein sprengt ut på stedet, i anledning av Moss bys 200 årsjubileum. Klubben hadde hele dagen stand på postkontoret for å profilere klubben og frimerker som hobby. Flere interesserte stoppet opp for en prat. Frimerket, og kort stemplet på dagen, er å få kjøpt på Høyden postkontor.

Grethe Mathisen

Motivbeskrivelse i arkmargen

Som et apropos til at Posten Norge fra neste år skal begynne å angi informasjon om utgaven i arkmargen, kan her vises et eksempel fra et tysk småark («10-er ark»). Her er ikke angitt utgaven, men hva motivet på frimerket gjelder.

*Peer-Christian
Ånensen*

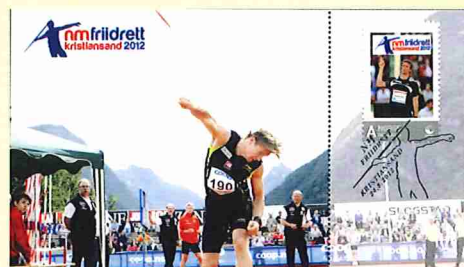
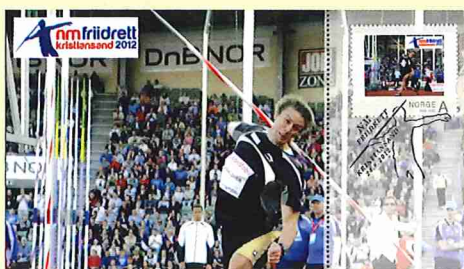

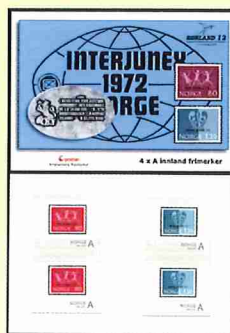
Produkt A

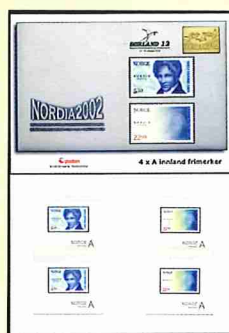
Produkt B og C

Produkt F

Produkt D

Produkt E

Produkt G

Kode Beskrivelse

Kode	Beskrivelse	Pris
A	Personlig Frimerke med utstillingens logo.....	kr 25,00
B	Souvenirfolder Kardemomme By stemplet utgivelsesdagen 13.04.2012. Inneholder også frankeringsavtrykk fra Dyreparken og ett spesialtrykk med proof av hefteboksen til Egner/Sonja Henie utgaven. Utgitt i samarbeid med Posten Norge AS, Frimerketjenesten og Skanfil AS.	kr 200,00
C	Samme som produkt B, men nå stemplet med det nye stemplet på åpningsdagen av postkontoret for sommersesongen 2012 den 01.07.2012.	kr 200,00
D	Hefte Interjunex 1972 med 2 stk. Personlige Frimerker med motiv av hver verdi 80 øre og 120 øre. Med tillatelse fra Posten Norge AS, Kristiansand Postkontor.	kr 100,00
E	Hefte Nordia 2002 med 2 stk. Personlige Frimerker med motiv av hver verdi 550 øre og 2200 øre. Med tillatelse fra Posten Norge AS, Kristiansand Postkontor	kr 100,00
F	Sett med to stk. forskjellige Maksikort utgitt til NM Friidrett i Kristiansand påsatt Personlige Frimerker med to ulike motiv av Andreas Thorkildsen. Stemplet på åpningsdagen med særstempleet i anledning NM.	kr 100,00
G	Hefte Bypostmerker med 3 stk. Personlige Frimerker med motiv av bypostmerker fra Arendal, Grimstad og Mandal. Med tillatelse fra Posten Norge AS, Kristiansand Postkontor ..	kr 100,00

Bestillinger gjøres ved innbetaling til konto 3060.07.49311. Oppgi objektkode og antall. Porto og ekspedisjonsgebyr for fremsending i vanlig brev er kr 25,-. Vi frakter med minimum ett PF. Rekommandert kan etter forhåndsavtale ordnes og belastes med postens satser. Husk å oppgi navn og adresse på bestillingen.

Frimerkeprogrammet for 2013 starter allerede 2. januar. Da kommer det to 15 kroners merker i rull. Temaet for denne utgivelsen er «Mote». Her kan vi vente oss moderne moter for kvinner og herrer.

I 2013 er det 150 år siden maleren Edvard Munchs fødsel. 15. februar kommer det 4 merker + 1 miniark med ulike malerier av hans produksjon. Kanskje kan vi endelig få se «Skriket» på et norsk frimerke? Et portrett av maleren er naturlig i en slik serie. Much malte en rekke selvportretter, så valgmulighetene er mange. Bare

Posten ikke velger et like håpløst bilde som i 1963!

Turistmerkene i hefter som kommer 19. april har som tema «Aktiv fritid», og her blir motivene Isklatring, fjellvandring og rafting.

Kong Karl Johan har 250 års jubileum. Her blir motivet antagelig rytterstatuen utenfor slottet.

Fellestemaet for årets Europamerker er «Postale kjøretøyer». Den norske utgaven utgis 10. juni. Samme dag kommer også et merke i anledning Det Norske Studentersamfund 200 år, samt 4 merker (i rull) i anledning Kronprinsparet fyller 40 år.

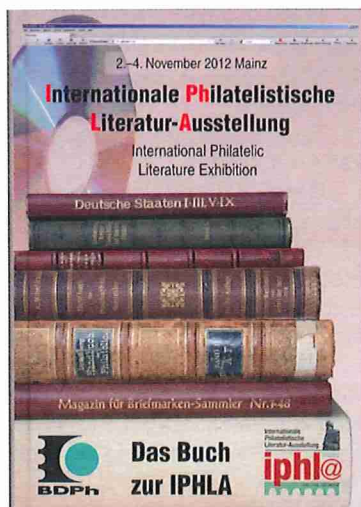
I høstsesongen blir det 3 utgivelsesdatoer med i alt 6 utgaver: 13. september, 4. oktober og 11. november

Totalt planlegges utgitt 32 merker + 1 miniark.

Også i 2013 planlegges et presishefte. Ser man på utgavene, så kan det bare være utgaven med Edvard Munch 150 år som er aktuell. Det skal bli spennende å se hvordan produktet blir.

Nedenfor følger oversikt over frimerkeprogrammet for 2013. Med alle forbehold om endringer. Også NK-nummerering er foreløpig, og kun veiledende.

Utgave	Antall mrk.		Valør	NK-nummer	Kunstner/designer
2. januar					
Norsk mote	2	Rull	15,00 kr	1835-1836	Kristin Granli
15. februar					
Edvard Munch 150 år	4 + miniark	ark	13,00 kr, 15,00 kr, 17,00 kr, 20,00 kr, miniark 26,00 kr	1837-1841	Enzo Finger
19. april					
Turistmerker / (aktiv fritid)	6	hefter	A Innland, A Europa, A Verden	1842-1847	Gina Rose
Kong Karl Johan 250 år	1	ark	30,00 kr	1848	Sverre Morken
10. juni					
Postale kjøretøy (Europamrk.)	2	ark	13,00 kr, 15,00 kr	1849-1850	Madeleine M. Karlstrøm
Det Norske Studentersamfund 200 år	1	ark	17,00 kr	1851	Magnus Rakeng
Kronprinsparet 40 år	4	rull	A Innland	1852-1855	Enzo Finger
13. september					
Camilla Collett	1	ark	17,00 kr	1856	Arild Yttri
Stemmerett for kvinner 100 år	1	ark	30,00 kr	1857	Arild Yttri
Språkåret 2013 /					
Det Norske Teatret 100 år	2	rull	A Innland	1858-1859	Stian Hole
4. oktober					
Norsk populærmusikk V - band	4	rull	A Innland	1860-1863	Madeleine M. Karlstrøm
11. november					
Posthorn	2	ark	10,00 kr, 20,00 kr	1864-1865	Sverre Morken/Enzo Finger
Julemerker	2	hefte	A Innland (x2)	18866/1867	Magnus Rakeng

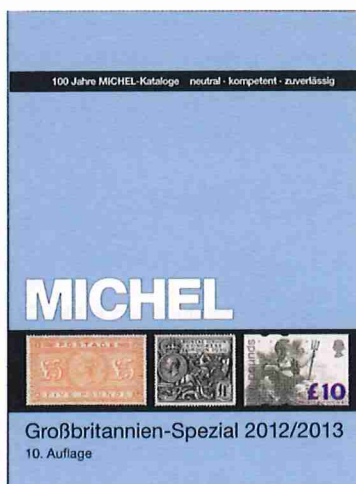
Das Buch zur IPHLA

Til den internasjonale filatelistiske litteratur utstillingen IPHLA 2012, ble det laget en egen bok (i tillegg til katalogen over utstillere).

I denne boken finner vi, i tillegg til gratulasjoner, fortegnelse over utstillere, program, osv., en rekke interessante og meget leseverdige artikler om litteratur: 1862-2012: 150 Jahre philatelistische Literatur in Deutschland (30 sider); 50 Jahre AIJP – Ein Weltverband der Journalisten und Autoren in der Philatelie feiert runden Geburtstag (22 sider); Ein Philatelist der ersten Stunde: Alfred Moschkau (11 sider); Von der Schriftentwicklung zum fertigen Buch – ein philatelistischer Streifzug (11 sider); Gedanken zur Bedeutung, Bewertung und Entwicklung «Philatelistischer Literatur» (30 sider); Forschung an der Basis: Das literarische Schaffen der Arbeits- und Motivsammelgemeinschaften in Deutschland (7 sider); Richtlinie zur Förderung von Handbüchern und Monographien (2 sider); Entwicklung philatelistischer Seiten im Internet (6 sider); Philatelistische Datenbanken im Internet (11 sider); Das Goldene Zeitalder der Ansichtskarten (1897-1918) am Beispiel Mainzer Motive (12

sider); PHILA-Bibliothek Heinrich Köhler: Ein «Kleines Haus der Philatelie» im Rhein-Main-Gebiet (5 sider); Die Philatelistische Bibliothek Hamburg e.V. (4 sider); Der «Herr der Bücher»: Ein Besuch in der Philatelistischen Bibliothek München (5 sider); Die Philatelistische Bibliothek Zeitz (5 sider).

Format 15,5x21,5 cm stivbind. 322 sider. Pris € 15,00 + porto. Bestilles hos Phila Promotion. www.phila-promotion.de

Michel Grossbritannien-Spezial-Katalog 2012/2013

Som jubileumsutgave foreligger nå denne spesialkatalogen over Storbritannia i sin 10. utgave. Det er nå 4 år siden forrige utgave. Siden den første utgaven i 1981 på vel 250 sider har katalogen nå vokst til over 1000 sider. Mesteparten av økningen skyldes nye områder som har blitt tatt inn i katalogen, f.eks. helpost.

Katalogen omfatter, i tillegg til frimerker, også frimerkehefter, heftefrimerkeblokker, sammentrykk (fra ruller, tjeneste-, porto, stempel- og telegrafmerker, regionalmerker, prøvetrykk og helpost. I forhold til katalogiseringen i den vanlige Europa-katalogen finner vi her katalogisering av mange varianter, samt spesialisering på

plater for de klassiske merkene. For Guernsey, Jersey, og Isle of Man er bare medtatt utgavene inntil de fikk postal selvstendighet. Det angis priser for hengslet (inntil 1941), postfrisk, stemplet, brev, og førstedagsbrev (fra 1939). I tillegg er varianter & plater priset.

Bruksmerkene f.o.m. 1967 med med Dronning Elisabeth («Machin-utgaven») er et omfattende område. Det store antall merker, valører, papir-, typer, tagging, sammentrykk fra ruller og hefter, mv. samt at de fleste merkene er billige, gjør dette til et populært samleområde. Et eget kapittel i katalogen er viet denne populære serien. Over 163 sider blir merkene, etter stigende valør, spesialkatalogisert. Med hoved-, undernumre og varianter omfatter katalogiseringen nå over 2700 enkeltmerker. I tillegg kommer sammentrykk, hefteark og frimerkehefter. Nytt i årets katalog er katalogiseringen av merker med ekstra sikkerhetstrykk, såkalte «hidden codes»

Arbeidet med å skifte ut svart/hvitt illustrasjoner til fargeillustrasjoner har fortsatt. Med få unntak er alle frimerkene nå gjengitt i farger. I kapittelet om frimerkehefter er alle heftene, med få unntak, nå gjengitt i farger – noe som øker brukervennligheten betydelig.

Listen med Malteserkors stemplene er revidert og oppdatert med de siste forskningsresultatene.

Prismessig er det mange endringer, spesielt på klassisk materiale samt moderne spesialiteter og varianter. Samlere skal merke seg kvalitetsgraderingen på side 25. Merker under gjennomsnittlig stempelkvalitet kvalifiserer til kun 50% av katalogpris! Merk deg hva som er krav til standard (gjennomsnitt) kvalitet!

Format 15x20,5 cm. Ca. 5.500 fargeillustrasjoner. 1006 sider. Over 50.000 prisnoteringer. ISBN 978-3-95402-031-7. Pris € 79,00.

Neuer Ganzsachen-Katalog

Aerogramme Afrika 2012

Bearbeitet im Auftrag des
Berliner Ganzsachen-Sammler-Vereins von 1901 e.V.
und der
Arbeitsgemeinschaft Aerogramme

Neuer Ganzsachen-Katalog Aerogramme Afrika 2012

For over 25 år siden utgav Arbeitsgemeinschaft «Aerogramme» to kataloger over aerogrammer fra afrikanske land. Siden den gang har det blitt utgitt en rekke nye utgaver med aerogrammer, samt ny forskning/kunnskap om tidligere utgitte.

Berliner Ganzsachen Verein von 1901 e.V. har nå i samarbeid med Arbeitsgemeinschaft Aerogramme utgitt en katalog over alle aerogrammer utgitt av afrikanske land. Katalogen bygger på oppsettet og nummereringen i NGK Afrika 2007 (anmeldt i Nft nr. 3/2011), og har med referanse til 1985/87 katalogene til Arge Aerogramme slik at man lett kan finne frem hvis samlingen er satt opp etter disse.

Katalogen er ordnet landevis alfabetisk (tysk stavemåte) og deretter etter de ulike aerogrammtypene (ordinære og Militære aerogrammer). Katalogen er på tysk, men selv med begrensede tyskkunnskaper («skoletysk») finner man lett frem til aktuell utgave/katalognummer.

Katalogen er uunnværlig for alle helpost- og luftpostsamlere. Også motivsamlere kan ha stor

nytte av den siden mange land har utgitt aerogrammer med interessante motiver enten i merkeklisjéer eller som vignetter/baksidemotiver.

Format ca. 15x20 cm. 1276 sider. Svart/hvitt illustrasjoner. Pris € 28,00 + porto. Paypal aksepteres. Kontakt Norbert Sehler, Kreutznacher Str. 20, DE-14197 Berlin; e-post: bgsv@bgsv.de nettside: www.bgsv.de.

Frimærketegneren Viggo Bang

En monografi af Bruno Nørdam

Danmarks Filatelist Forbund

Frimærketegneren Viggo Bang. En monografi af Bruno Nørdam

Frimærketegneren Viggo Bang er et kjent navn for alle samlere av danske frimerker og har satt sitt tydelige preg på danske og grønlandske frimerker fra 1941 til 1967. For det danske postverket tegnet han 39 frimerker, inkl. bruksmerkene med Frederik IX slik at han i AFA katalogene er oppført med 101 hovednumre.

For det grønlandske postverket tegnet han 9 frimerker (36 AFA hovednumre).

Viggo Bang var kunstneren bak fellesutgaven med Nordenmerkene som de 5 nordiske landene utgav i 1956 (de norske merkene har katalognummer 443-444

i Norgeskatalogen).

Viggo Bang var en allsidig kunstner, som også tegnet julemerker, feriemerker, telegrafblanketter, bokillustrasjoner, postkort, byvåpen, mv. Han var også kunstneren bak Københavns Overpostembedes Nyttårskort fra 1930 - 1967. (Københavns Overpostembede har siden 1891 utsendt slike kort til sine forretningsforbindelser.)

Boken gir et godt innblikk i denne allsidige kunstnerens liv og virke.

Det danske forbundet har også en del annen interessant litteratur; se www.danfil.dk for oversikt.

Format 15x21 cm. 82 sider. ISBN 978-87-88688-73-3. Pris DKK 125,- + porto. Utgitt av Danmarks Filatelist Forbund.

Chronik der deutschen Philatelie

Wolfgang Maassen

Katalog und
Handbuch der
philatelistischen und
postgeschichtlichen
Literatur 1862-1914

Wolfgang Maassen: Katalog und Handbuch der deutschsprachigen philatelistischen und post- geschichtlichen Literatur 1862 - ca. 1914

Denne katalogen/håndboken inngår som bind 6 i den kjente serien «Chronik der deutschen Philatelie» Forfatteren, Wolfgang

Maassen har denne gang tatt for seg tyskspråklig litteratur fra starten i 1862 til ca. 1914. Dette er et stort og omfattende område. I tillegg til monografier, bøker, kataloger og tidsskrifter, er også brosjyrer og prislister katalogisert.

I Del 1 er monografier, bøker, kataloger og brosjyrer ordnet etter forfatter. For hver monografi/bok er det oppført informasjon om tittel, utgiversted/-år, sidetall. Hver publikasjon er gitt et eget «WM»-nummer. Nye opplag/utgaver er angitt særskilt (og har fått egne undernumre).

I Del 2 katalogiseres tidsskriftene i alfabetisk rekkefølge med informasjon om tittel, utgiver, og utgivelsesperiode. For hvert enkelt år er angitt antall utgaver/numre og utgivelsesdato/-måned.

I siste del av håndboken er alle monografiene sortert etter saksområde/stikkord. Her angis både tittel og WM-katalognummeret slik at man enkelt kan finne frem til ytterligere informasjon foran i håndboken.

Forfatteren har forsøkt angitt en «omsetningsverdi» for hver monografi og årgang av tidsskriftene. Som for frimerker er kvaliteten på litteraturen avgjørende for pris, så her vil man nok kunne få tak i litteratur både over/under de angitte prisene.

Innledningen og den generelle introduksjonen er på både tysk og engelsk, noe som gjør boken lettere tilgjengelig for mange flere.

*Format 15x22,5 cm stivbind. 296 sider. ISBN 978-3-932198-94-6. Pris € 29,80 + porto. Utgiver: Phil*Creativ GmbH, Postfach 57, DE-41366 Schwalmthal, Tyskland. e-post: faktura@philcreativ.de.*

Michel CEPT-Katalog 2013

Europa-merker er et populært samlerområde. Alle samlere av slike merker kan glede seg over standardverket Michel CEPT-Katalog som nå foreligger i en ny utgave (41. utgave).

Katalogen inneholder, i tillegg til alle fellesutgavene fra Europa-landene, også forløpere, tjenestemerker fra Europarådet, NATO- og EFTA-, og KSZE-utgaver, samt Norden-fellesutgaver og Europa-Sympati og Medløperutgaver.

Innenfor hvert kapittel er frimerkeutgavene sortert kronologisk pr. år, deretter alfabetisk etter land.

En rekke varianter er også katalogisert. Av helpost er kun medtatt slike hvor frimerkeklisjéen har samme motiv som Europa-frimerket.

Det angis priser for postfrisk og stemplet, FDC, småark, hefter og mellomstegspar.

Katalogen er helt oppdatert med alle utgaver utgitt t.o.m. 2012.

Format 15x20,5 cm. Ca. 4.800 illustrasjoner. 542 sider. Over 18.000 prisnoteringer. ISBN 978-87-88688-73-3. Pris € 52,-.

Tables of French Postal Rates 1849 to 2011

Derek Richardson

Derek Richardson: Tables of French Postal Rates 1849 to 2011

Dette heftet som omhandler franske portotakster fra 1849 til 2011.

Temaet er delt i to hovedbolker: Innenlandske portosatser og Internasjonale satser. For innenlandske satser er det hele 28 grupper (som f.eks. letters, Printed matter, Newspaper and periodicals, Postcards, Simple tax, Election literature, Registration and insurance, Poste restante, Bulk mailings and pre-cancellation), og for de internasjonale 10 grupper.

Tabellene er oversiktlige og lette å bruke, og det er også gitt en del kortfattet tekst om forsendelsestypene.

Fra samme forfatter har det også kommet tre utgaver tidligere om samme emne. I forhold til siste utgave (fra 2006) er det spesielt avsnittet om luftposttakster som er kraftig utvidet.

Heftet er utgitt av The French & Colonies Philatelic Society of Great Britain. De har også utgitt annen interessant litteratur, og informasjon om aktuell litteratur kan finnes på www.fcps.org.uk

Format 14,8x21 cm. IV + 100 sider. Over 18.000 prisnoteringer. ISBN 0-9519601-4-8..

Norsk Filatelistisk Tidsskrift nr. 8 / 2012

OSLO FILATELISTKLUBB

NORGESKATALOGEN™

CATALOGUE OF THE POSTAGE STAMPS OF NORWAY

65. utgave **2013** 65. edition

NYHETER:

★ Spesialartikler

- Schweizerstemplene 1889 - 1930: Katalogisering m/sjeldenhetsgradering

★ Oppdaterte oversikter

- Årgangstabeller 1945 - 2012
- Oversikt trykningsdatoer Bruksmerker 1997 - 2012:

★ Annet

- Nøkkel for bestemmelse av Posthornmerker og 20-mm utgaven
- Siste nytt om alle norske utgaver
- Oppdaterte priser

Årets spesialartikkel er om **Schweizer-stemplene 1889 - 1930** inkl. katalogisering av over 5.700 stempler m/sjeldenhetsgradering.

Fås hos din frimerkeforhandler

Nærmere informasjon om katalogene kan fås ved henvendelse til utgiver:

Oslo Filatelistklubb, Frydenlundgate 14, 0169 OSLO

e-post: oslo.filatelistklubb@c2i.net

Internett: www.oslofilatelistklubb.no

Frimerkenyheter Norden

Grønland

22. oktober: Den sivile grønlandske luftfartshistorie II

Motiv: 7,50 kr: DC-4 / DC-18; 28,00 kr: Sikorsky S61N helikopter; og 36,00 kr: Bell 206 Jet Ranger. Kunstner og gravør: Martin Mörck. Merkene er trykt i kombinasjon ståltrykk/offset. Ark à 20 merker.

22. oktober: Den grønlandske polarforsker Hans Hendrik - Suersaq

Motiv: Portrett av polarforsker Hans Hendrik - Suersaq (1834 - 1889). Valør: 29,50 kr. Kunstner og gravør: Martin Mörck. Merkene er trykt i kombinasjon ståltrykk/offset. Ark à 20 merker. Også utgitt i miniark med ett merke.

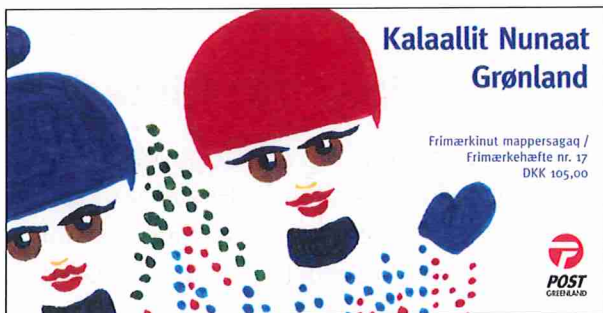
22. oktober: Bruksmerker Dronning Margrethe

Motiv: nytt (omtegnet) motiv av Dronning Margrethe. Valør: 0,50 kr og 1,00 kr. Kunstner: Martin Mörck. Merkene er trykt i ståltrykk (lasergravure). Ark à 40 merker.

22. oktober: Julefrimerker 2012

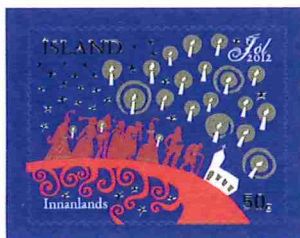
Motiv: «Inuit piger». Valør: 8,00 kr og 9,50 kr. Kunstner: Maria Paninguak. Merkene er trykt i offset. Ark à 50 merker (vanlig papir). Også utgitt i hefte med 6 selvklebende merker av hver valør.

Island

1. november: Islands billedkunst III

Motiv: 50g Innanlands: maleriet «Dapri prinsinn» av Guðmundur Thorsteinsson (1891-1924).; 100g Innanlands: maleriet ««Upstilling» av Kristín Jónsdóttir (1888-1959); 50g Evrópa: maleriet «Frá Vestmannaeyjum» av Júlíana Sveinsdóttir (1889-1966); og 50g Utenfor Evrópa: statuen «Móðurást» av Nína Sæmundsson (1892-1965). Design: Hlynur Ólafsson. Merkene er trykt i offset Johs. Enschedé. Ark à 10 merker. Opplag: 140.000 merker, hhv. 100.000, 120.000 og 100.000 merker.

1. november: Ville spiseligeopper VII

Motiv: Spiselig rørhatt (Steinsopp) (boletus edulis). Valør: B50g Innanlands økonomibrev (opplag 500.000 merker). Design: Tryggvi T. Tryggvason. Merkene er trykt i offset hos Wallsall Security Printers. Ark à 10 merker.

1. november: Julefrimerker

Motiv: Basert på folkeeventyret Nattrolden som finnes i Jón Árnasons samling av folkeeventyr. Valør: 50g Innanlands (opplag 1.200.000 merker); og 50g Evrópa (opplag 170.000 merker). Design: Kristín Ragna Gunnarsdóttir. Merkene er trykt i offset på selvklebende papir hos Johs. Enschedé. Ark à 10 merker. Også utgitt i hefte med 10 x 50g Innanlands (opplag 70.000 hefter).

**ABONNER PÅ NYE FRIMERKER FRA
ISLAND, GRØNLAND OG FÆRØYENE
- TIL PÅLYDENDE PRIS!**

NORDISK

NFS

FRIMERKESERVICE AS

c/o Skanfil AS - Postboks 2030 - 5504 Haugesund

email: nfs@skanfil.no

tlf: 52 70 39 40

Frimerke-kalenderen

Auksjoner

2012

30. nov.-1. des. Kjell Germeten AS; Oslo
www.germeten.no
10.-15. des. David Feldman; Geneve, Sveits
www.davidfeldman.com
4.-6. des. Grosvenor Philatelic Auctions; London
www.grosvenorauctions.com

2013

- 18.-19. jan. Skanfil Auksjoner AS; Oslo
www.skanfil.no
21.-25. jan. Auktionshaus Christoph Gärtner;
Bietigheim-Bissingen, Tyskland.
www.auktionen-gaertner.de
27.02-2. mars 177. Corinphila Auktion, Zurich,
Sveits. www.corinphila.ch
6.-7. mars Grosvenor Philatelic Auctions; London
www.grosvenorauctions.com
15.-16. mars Engers Frimerker; Oslo
www.engers-frimerker.no
19.-23. mars Heinrich Köhler (Jubileumsauksjon);
Wiesbaden, Tyskland.
www.heinrich-koehler.de
22.-23. mars Postiljonen AB; Malmö, Sverige
www.postiljonen.com
12.-13. april Skanfil Auksjoner AS; Oslo
www.skanfil.no
18. april Grosvenor Philatelic Auctions; London
www.grosvenorauctions.com
6. juni Grosvenor Philatelic Auctions; London
www.grosvenorauctions.com
11.-12. okt. Skanfil Auksjoner AS; Oslo
www.skanfil.no
11.-12. okt. Postiljonen AB; Malmö, Sverige
www.postiljonen.com
18.-19. okt. Engers Frimerker; Oslo
www.engers-frimerker.no
8.-9. nov. F. C. Moldenhauer AS; Oslo
www.frimerkehuset.no

Forkortelser:

- Eu Europeisk
Na Nasjonal
No Nordisk
Re Regional

Med alle mulige forbehold om feil.

Det anbefales å sjekke datoer etc. på utstillings/
auksjonsfirmaets egne nettsider, da det ofte skjer
endringer i siste liten.

Utstillinger/messer - Norge

2013

14. april Samlermesse, Råde (Moss)
31. mai - 2. juni Rogaland 2013 (Na + Re);
Stavanger
4.-6. okt. Frefil 2013 (Na + Re); Fredrikstad

2014

- Høst Nordia 2014, Oslo

Utstillinger/messer - Utland

2013

- 20.-23. febr. Spring Stampex; London
www.philatelic-traders-society.co.uk
28.02 - 2. mars 16. Int. Briefmarken-Börse
München. www.briefmarken-messe.de
2.-4. mai 23. Int. Briefmarken Messe; Essen, Tysk-
land. www.briefmarkenmesse-essen.de
10.-15. mai AUSTRALIA 2013 (FIP); Melbourne,
Australia. www.australia2013.com
7.-9. juni Nordia 2013 (No); Gardabærdu, Island
www.nordia2013.is
2.-8. aug. BANGKOK 2013 (FIP); Bangkok, Thai-
land. www.thailand2013.com
18.-21. sept. Autumn Stampex; London
www.philatelic-traders-society.co.uk
12.-13. okt. Int. Briefmarken-Messe und NUMIS-
MA. Berlin, Tyskland
24.-26. okt. 31. Int. Briefmarken-Börse Sindelfin-
gen, Sindelfingen, Tyskland.
www.briefmarken-messe.de
11.-17. nov. BRASILIANA 2013 (FIP); Rio de
Janeiro, Brasil
www.brasiliana-2013.blogspot.com
29. nov. - 1. des. Monachophil 2013, Monaco
(spesialtema: Sverige samt Fil. litteratur)

2014

- 29.-31. aug. BALTEX 2014 (Na); Malmö, Sverige
Høst Nordia 2014 (Norge)

2015

- 13.-16. mai London 2015 Europhilex (FEPA);
London. www.london2015.net

2016

28. mai - 6. juni New York 2016 (FIP); New York
www.ny2016.org

Annet

2013

31. mai - 2. juni Landsmøte (Norsk Filatelist-
forbund), Stavanger

NFTs

småannonser

– ditt naturlige valg!

Det er utrolig hvilke funn du kan gjøre ved å lese rubrikkannonser, og her i NFT har vi Norges beste spalte for å treffe samlere som ønsker å kjøpe, selge, eller bytte frimerker. Annonsering er attpåtil enkelt. Samt effektivt. Og så santelig er det gratis* også.

Du kan nå få med ett bilde av filatelistiske objekter i annonsen din for å gjøre den mer synlig! Men digitale bilder må være i formatet 300 dpi tiff. Bildene sendes med epost til nft@filatelist.no eller vår postadresse: Norsk Filatelistisk Tidsskrift Postboks 875 Sentrum NO-0104 OSLO NORGE

Salgsannonser skal derimot vedlegges kr 50,- i norske, kurante, postfriske moderne frimerker per innrykk for å komme på trykk.

Salgsannonser med webadresse og/eller gul bakgrunn koster kr 100,- og faktureres etterskuddsvis (minimum 2 innrykk). Kommersiell småannonser (med valgfri utforming) tilbys etter følgende standarder:

2sp x 55 mm 490 kr
1sp x 110 mm 490 kr
2sp x 110 mm 990 kr
1sp x 220 mm 990 kr
4sp x 55 mm 990 kr

Ved bestilling av innrykk i 8 utgaver, innrømmes 30% rabatt (gjelder ikke «kr 100-annonser»). Ring oss gjerne!

Samtlige oppgitte priser er eksklusive merverdiavgift.

For annonsering over halvsider og helsider generelt i NFT, vennligst kontakt redaktøren for å undersøke tilgjengelighet. Redaktøren står fritt til å redigere eller avvise annonser.

*Gratisannonser gjelder kun annonser som dreier seg om ønsker, bytter, diverse, litteratur – og som sendes med e-post til følgende adresse: nft@filatelist.no Dersom annonsen sendes med brev, skal kr 50 i norske, kurante, postfriske moderne frimerker vedlegges for hvert ønsket innrykk.

SØKER / BYTTE

Filatelistisk Årbok
HJELP! Jeg mangler Filatelistisk årbok 1999 og 2002.

Ingolf Kapelrud
Sjøråkeveien 1
4070 Randaberg
epost: ingolf.kapelrud@online.no
eller SMS på tlf. 416 98 419 (mobil)

NK 1710 (Kr 25,00

Liatype)
Ønsker å kjøpe postfrisk 8 blokk fra nederste venstre hjørne 2 i bredde og 4 i høyde med marg og trykkningsår 2008
knuttalstad@yahoo.no

Klassisk Norge.

Søker tilbud/bytteønsker for følgende, stemplede NK-hovednummer i normal kvalitet: 37, 57, 60, 61, 63, 64, 70, 91, 94, 272, P2, P6, P10, P13 og P18.

ANNONSEKUPONG

Skriv ønsket annonsetekst:

Jeg ønsker annonsen min i flg. kategori:

☐ Søker/Bytte ☐ Litteratur

☐ Selges (vedlagt kr 50,- i frimerker)

☐ Jeg er abonnent, og annonseteksten kvalifiserer til en gratisannonse (gjelder ikke salgsannonser).

Annonseteksten sendes NFT, Boks 875 Sentrum, 0104 OSLO eller som ren tekst i e-post til nft@filatelist.no

Har også div. norske mynter som bytteobjekter.

Robert Hansen.
E-post: robha812@online.no

PAQUEBOT

Brev eller kort med norsk Paquebotstempel kjøpes (før 1950).
Sigmund Botnedal
Box 839
5807 BERGEN
Tlf. 91 31 68 58

Stempelhefter

Jeg ønsker å kjøpe, helst samlet, følgende stempelhefter utarbeidet av Anders Langangen, til en fornuftig pris, og i god kvalitet:
a) Norske datostempler, del 1B - 6 (1895-1978)
b) Norske brevstemplingsmaskiner del 1-3 (1900-1958), og
c) Norske Postsigneter 1814 - 1899
Vennligst ta kontakt på e-post merket Stempehefter torbjornoyangen@yahoo.no

Island

Frimerker, brev og kort med utenlandske stempel kjøpes, evt. «Ship letter» etc..

Sigmund Botnedal
Box 839
5807 BERGEN
Tlf. 91 31 68 58

3-rings nr. 149

Ønsker 2,3 og 8 skilling Oscar med tre ring stpl. 149 eller stemplet KINN. Videre ønskes 2 og 8 skilling Oscar med stemplet FLORØ.
E-post: steinarytreland@hotmail.com eller tlf. 90417319

Romerike kaller!

Jeg jakter på gamle postkort med motiver fra Lillestrøm, Strømmen, Jessheim, Årnes, Eidsvoll og alle de andrestedene i nord-østre del av Akershus fylke. Har gode byttekort!
Kjell Aasum, Fjellstien 7, 2056 Algarheim
kjaa@rb.no 930 40 550 (mobil)

POSTKORTSAMLERE I VEST

– Er på tross av navnet en landsdekkende klubb med ca. 400 medlemmer.

Vi har et fyldig medlemsblad og to årlige auksjoner med gode illustrasjoner i katalogen.

Månedlige møter i Bergen med foredrag.

Nettside: www.postkort.iv.no

Facebook: www.facebook.com/postkort

Ta kontakt med:

POSTKORTSAMLERE I VEST

Postboks 965 Sentrum

5808 BERGEN

Vår klubb er tilsluttet medlem av NF

Aerogrammer

Ønsker tilbud på aerogram (brukt/ubrukt) fra perioden 1948-1970. Oppgi nr/trykkeår. Har dubletter for bytte om ønsket.

jost-ris@online.no

Hjemstedsfilateli

Søker stempelte frimerker og brev fra Askøy i perioden 1950 og tidligere.

E-post: tghom@online.no

tlf. 91 59 16 34

Søker Biafra

Jeg ønsker tilbud på frimerker, postfriske og stemplete samt stemplete konvolutter og brev fra dette landets svært kortvarige historie.

Aage Odffjell, Kleiven 18,
5152 Bønes

aageofj@online.no

UTVALG SØKES

Arendal FK

ønsker bedre utvalg fra Norge og Norden, Tyskland Portugal, Østerrike, Frankrike, Baltikum (klassisk) og USA. Dessuten stempel og postkort/brev fra Agder/Telemark. Ingen provisjon. Klubben betaler returporto dersom salg > 1000 kr.

Ta kontakt før sending.

Bytteleder Egil Hvideberg,
Nye Stenklevvei 35,
4846 Arendal.

(email: egil@hvideberg.no)

Fredrikstad

Filatelistforening

ønsker tilsendt utvalgshefter. Hele Øst-Europa. Motiv: fugler, fyr, julemerker, Disney og Tyrkia. Ingen

provisjon. Selger belastes returporto.

Bytteleder: Arild Karlsen

Mølleveien 30

1613 Fredrikstad

Lofoten Filatelistforening

Ønsker tilsendt utvalgshefter Norge Pf + stemplet. Øvrige Norden, Tyskland BRD og nyere Tyskland, Sveits, Irland og Frankrike. Motiv - fyrstårn Ingen provisjon. Selger belastes returporto.

Bytteleder Inge Haugen

Bjørkveien 11

8300 SVOLVÆR

Farsund Filatelist

Forening

ønsker gamle norske brev og kort. Norge stemplet (Lux), stemplet Skandinavia, Sovjet, England, Australia, Sør-Afrika, Portugal, Europa-merker, Vietnam, Liberia, India. 10% prov. Ca. 4 mnd. sirk.tid.

Bytteleder Bjørn M. Vik

Kanesletta 11

4550 Farsund

Tønsberg Filatelistklubb

ønsker utvalg fra Skandinavia, Tyskland og øvrige Europa, USA samt postfrisk Norge før 1940. 10% provisjon og returporto (rek) belastes eier. Utvalg sendes bytteleder

Sverre Langeng

Åsenvn. 4, 3118

Tønsberg.

Tlf. 33 32 69 27.

Sandnes Filatelistklubb

ønsker utvalg fra Vest-Europa, også bedre stempler, brev og postkort fra Rogaland. Også bedre brev, helsaker fra Tyske kolonier og Ausland. Ingen prov, selger belastes returporto.

Sandnes Filatelistklubb

v/bytteleder Karleif Lende

Vestre Tjørnvei 7

4317 Sandnes

Karleif.lende@lyse.net

Stord Frimerkeklubb

ynsker gode utvalgshefter fra Norge, Norden, Frankrike, Tyskland med områder, Norvegiana, merker med skipsmotiv. Brev, kort og stempel fra Stord og Fitjar er av stor interesse. 10% provisjon, seljar betalar returporto.

Stord Frimerkeklubb

Postboks 176

5402 Stord

Sandefjord Filatelistklubb

ønsker utvalg fra Norge, Belgia, Britiske kolonier, Russland og Tyskland med områder. Dessuten bedre helpost fra hele verden.

Sandefjord Filatelistklubb

v/Ø. Bøhn

Postboks 272

3201 Sandefjord

Polarsirkelen

Frimerkeklubb

søker bedre utvalgshefter med: NORGE; klassisk Norge, stemplet, postfrisk, helpost, sensurpost, skipspost, stemplet Nord-Norge på brev og frimerker. Dansk Vest India, Sverige, Danmark, England, BRD (nyere), samt Postkort fra Helgeland. 10% Prov. Til klubben. Returporto belastes eier.

Utvalg sendes bytteleder:

Polarsirkelen Frimerkeklubb

v/Kjell Søren

Lerkev. 4

8622 Mo i Rana

Molde Filatelistklubb

Ønsker utvalg i god kvalitet hovedvekt flg. områder: Norge: stpl., postfr., hefter, blokker, tekststempel, julemerker, skillingsmerker, stempelmerker, 20 mm, varianter, møre og romsdal. Island, Føroyene, Åland, Grønland: stpl., postfrisk, miniark, hefter, blokker. Danmark, Sverige, Finnland, Tjekkosllovakia, DDR,

DAR KJEM DAMPEN MED POST

Av Arne Eriksen & Audun Hanstveit

I 2011 var det 100 år sidan Postverket oppretta Indre Nordhordlands Postekspedition. Boka fortel saga om det tette samkvemmet mellom postførsle og dampbåtar i Indre Nordhordland og Åsane / Arna i Bergen.

224 sider rikt illustrert fargetrykk - 24 x 17 cm. Kun kr 248,- + porto for medlemmer i Norsk Filatelistforbund. (normalpris kr 298 + porto)

Bestilling til: **Fusa Dampskibsexpedition, 5640 Eikelandsosen**; E-post: post@dampskib.no tlf.: 901 55 067 (gjørne sms).

Engeland, Tyskland, Sveits, Irland, Nederland: stemplet, miniark, hefter, blokker.
 Motiv: Katter og transportmidler. Ting som har med: WW2, møre og romsdal, jubileumsutstillingen 1914, holmenkollen, bilmerket Opel, det norske kongehus, Eidsvoll 1814-1914 grunnlovsjubileum. Gjerne også postkort. 0% provisjon til klubben + returporto.
Molde Filatelistklubb
v/Svein Magne Melsæter
Malmedalen
 6445 Malmefjorden

Aalesund Filatelistklubb
 ønsker utvalg Norden, Norvegiana, Vest-Europa m/ kolonier. 10% prov. Returporto dekkes av klubben. Ta kontakt før sending. Se: www.aalesundfilatelistklubb.no
Aalesund Filatelistklubb,
Bytteleder,
Postboks 612 Sentrum,
 6001 ÅLESUND.

Kr.sund Filatelistklubb
 ønsker bedre utvalg fra Norge, Danmark, Island, Færøyene, Grønland, Hellas, USA, Australia. Europamerker. Alt av vikingmotiv, skøytelep, OL-Lillehammer. Stempel fra Kr.sund med Nordmøre og Valdres-traktene på brev, kort, klipp, frimerker. 10% provisjon til klubben. Returporto betales av klubben. Sendes til:
Kr.sund Filatelistklubb
v/bytteleder A. Ersvik,
Vuggaveien 60,
 6510 KRISTIANSUND N

Odda Mynt- og Frimerkeklubb
 Ønsker bedre utvalg fra NORGE og NORDISKE landene. Likeså Europa Cept, NATO og EXPO. Postkort og frimerker stemplet med landpost-stempel er meget

populært, da helst ifra Hardanger-området. 0% provisjon til klubben. Returporto belastes eier. Bra utvalg kan påregne bra salg! Utvalg sendes:
Odda Mynt og Frimerkeklubb v/bytteleder
Håvar Weum,
Solbakken 2c,
 5783 EIDFJORD.

Nordenfjeldske FF
 ønsker utvalg. Ca 70 deltakere og stor omsetning. Kun bedre utvalg mottas. 10 % prov. til klubben. Returporto (rek) belastes eier.
Nordenfjeldske Filatelistforening v/bytteleder,
Postboks 690 Sentrum,
 7407 TRONDHEIM

Bryne F. K.
 ønsker utvalg i god kvalitet fra Norge og Norden, postkort fra Rogaland, Norvegiana, div. motiver, Britiske og Port. kolonier, nyere Israel, eldre Island, poststempler Sogn og Fj. 10% klubbprov. og returporto bel. selger.
Bryne Frimerkeklubb
v/ Georg Rosland,
Steinsland, 4340 BRYNE

Farsund FK ønsker utvalg med gamle norske brev og kort, Norge stemplet (lux), og postfrisk, stemplet Skandinavia, Sovjet, England, Italia, Portugal, Australia, Sør-Afrika, nyere Guatemala, Europamerker og naturbeskyttelse. 10 % prov. Ca 4 mnd sirk.tid.
Bytteleder: Bjørn M Vik,
Kanesletta 11,
 4550 FARSUND.

SOGNDAL FRIMERKEKLUBB ynskjer bedre utvalgshefte frå Norge (stempla og postfriske), Sverige, Danmark, Sveits, Tyskland, Østerrike, USA, Hollandske koloniar, sommarfuglar på frimerke, samt brev og postkort frå Sogn og Fjordane. Ingen

Stein Kristiansen Frimerker

Nedre Vollgate 9, 0158 OSLO.

Telefon: 22 41 01 30 Telefax: 22 42 03 31

www.steinkristiansen.no

Besøk oss på Internett i ro og mak.

Vi avholder skriftlige auksjoner 6 - 8 ganger i året. Be om gratis auksjonskatalog.

Stort utvalg av papirtypebestemte ståltrykkmerker

Butikken bugner av gode, rimelige objekter for hjemstedssamlere!

provisjon, seljar betalar porto.
Sogndal Frimerkeklubb,
v/Jan Talsethagen,
Groav. 5,
 6854 KAUPANGER
 epost: jan.talsethagen@eninvest.net

Vefsn Filatelistklubb
 ønsker utvalg fra: Norge, Danmark, Finland, Færøyene, Grønland, Island, Britiske samveldet, Australia, Canada, Irland, Sovjetunionen/ Russland, Polen, Tyskland, Sør-Amerika. Samt lokalpost Helgeland. Klubben tar 10% provisjon. Utvalg sendes til
Vefsn Filatelistklubb,
Postboks 345,
 8650 MOSJØEN.

SELGES

Danmark, Norge og Island selges. Mange gode gamle stemplede frimerker i pæn kvalitet. Prisen er ca. 25% af AFA værdien. Frimerker sendes til dig, og du har fuld returret i 14 dage. Send et brev eller e-post og jeg sender en gratis tilbudsliste til dig. Jeg har bankkonto i Norge og mine priser er i NOK. Kontakt
Steffen Madsen,
Calvinsvej 62, 1. th.
 DK-7000 Fredericia, Danmark
 e-post: steffen.hurtig@hotmail.dk

SKRIFTLIGE AUKSJONER OG SALG
 Lave utrop/priser.
 Lister på www.granto.no
A/S Granto,
Postboks 2484 Strømsø,
 NO-3003 Drammen.
 Tlf. 90 69 45 13
granto@online.no

Sovjet, DDR, Br. Col.
 DK, Tyskland, Canada, skipsmotiv, Asia. Kat. AFA, Mich. St.Gib -50%. Portofritt. Prøv en mankoliste.
Tor Moe,
Lysdalsv. 52
 3070 Sande
 tlf.: 33 77 00 41
to-mo@online.no

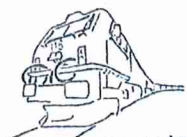
MOTIVLISTE GRATIS:
 Fugler, Dyr, Europa Cept, Nobel, Røde Kors, Sopp, Blomster, Orkideer, Skip, Bil, Tog, OL, VM i fotball, Maleri, Musikk, Luftfart, Romfart. Abonnement 255 land + 87 motiv
Follo Frimerkehandel,
 Tø: (+47) 95 05 00 44
post@follofrimerkehandel.com
www.follofrimerkehandel.com

England Kolonier
 (Postfrisk 1937-2005). Gratis prisliste med mere end 19000 tilbud.
L. B. Pedersen,
Kirkevænget 317,
 DK-8310 Tranbjerg, Danmark

Løst og fast

I forrige Nft i spalten PF-nytt ble det nevnt at det ville komme et PF i anledning Ofotbanen 110 år. Ofotbanen går mellom Narvik og sven-skegrensen.

Motivet på PF-et er damploko-motivet *Bi-frost*, som var det første lokomotivet som kom til Narvik. Særstempe-let som ble benyttet på

OFOTBANEN 110 ÅR
NARVIK 15.11.2012

gitt at merket er tagget 13½!

Når dette skrives har F. C. Moldenhauer AS nylig avholdt sin auksjon. Over 3 dager ble det

OFOTBANEN 110 ÅR
NARVIK 15.11.2012

jubileumsdagen 15. november var en strengt bevoktet hemmelighet, siden det ikke ble annonsert på Frimerketjenestens hjemmeside om nye motivstempler (skal ha blitt lagt ut info i ettertid, slik at samlere kan sikre seg avtrykk av stempelet). Det meldes om stor interesse ved Narvik postkontor for PF-et og særstempelet.

Frimerker med fri form begynner det nå å bli en del av. I Finland er en stor del av de utgitte mer-kene med «fri form» fasong. På en forsendelse fra Sveits osm jeg nylig mottok, var det påsatt dette frimerket med motiv av en brun langøret flaggermus ((*Plecotus auritus*)) som ble utgitt tidligere i høst. Frimerket, som stammer fra et miniark, har også pregetrykk. Michel-katalogen har forøvrig an-

omsatt frimerker og mynter for over 17,7 mill. kroner. Ny omset-ningsrekord her i landet.

Om og kort tid avholder Kjell Germeten AS sin høstauksjon. Også her er det en rekke inter-essant objekter som tilbys, så pengene får bein å gå på også her.

Jule- og nyttårstiden gir normalt mange anledninger til å stelle med samlingene. Selv håper jeg å få tid til å sette på plass en del av inn-kjøpene gjort de siste månedene.

Godt frimerkevær ønskes!

Med ønske om en God jul og et Godt nytt frimerkeår til alle bladets lesere!

Peer-Christian Ånensen

Norsk Filatelistisk Tidsskrift

Årgang 71

Medlemsblad for
Norsk Filatelistforbund

Ansvarlig redaktør:
Peer-Christian Ånensen

Redaksjonens adresse:
Norsk Filatelistisk Tidsskrift (NFT)
Postboks 875 Sentrum
NO-0104 OSLO

Tlf.: (+47) 90 63 03 72
nft@filatelist.no
www.filatelist.no

Annonseansvarlig:
Peer-Christian Ånensen

Opplag: 4.000; 8 nummer/år

For direkteabonnement: Vennligst
kontakt forbundskontoret (se s. 4).

Adresseforandring, mv. skal
meldes til forbundskontoret (og
ikke til redaktøren)! Se side 4 for
kontaktinfo.

Generelt:

Signerte artikler og leserbrev
uttrykker forfatterens meninger,
som ikke nødvendigvis er overens-
stemmende med redaktørens eller
Norsk Filatelistforbunds meninger.

Redaksjonen forbeholder seg
retten til å forkorte eller bearbeide
innlegg til bladet.

Artikler og leserinnlegg bør
fortrinnsvis sendes som vedlegg til
e-post (filformat «doc», «docx»
eller «txt»). Illustrasjoner i «tiff»
eller «jpg»-format. **Illustrasjoner**
(oppløsning 300dpi) må **ikke**
inkluderes i word-dokumenter,
men sendes som egne vedlegg
(billed-filer (tiff eller jpg-format)).

Artikler og stoff til neste nummer
må være redaktøren i hende
senest 15. januar 2013.

Norsk Filatelistisk Tidsskrift nr. 8 / 2012

Velkommen til vår frimerkebutikk i Oslo!

I vår butikk i Schweigaards gate 33B finner du det meste av det du trenger til din frimerkesamling.

- Nye norske og utenlandske frimerker
- Eldre norske frimerker
- Samlerutstyr

Mandag – fredag
kl 09.00 – 15.00

Kontakt

E-post: kunde.ft@posten.no
Tlf: 23 14 78 70

Postadresse

Posten Norge AS
Frimerketjenesten
Postboks 9350 Grønland,
0135 OSLO

Besøk også vår nettbutikk

www.posten.no/frimerkebutikken

LO10
NORSK POSTHISTORISK SELSKAP
POSTBOKS 4369 NYDALEN
0402 OSLO

B ECONOMIQUE

NORGE

P.P.

Returadresse:
NFT, Boks 875 Sentrum
0104 OSLO

0000124

Takk for den store interessen for høstens auksjon!

Noen av objektene på auksjonen.

Auksjonen fant sted i
Oslo 30.11. og 1. 12. 2012.

Besøk **www.germeten.no**
for se resultater, informasjon
om oss og om vår virksomhet.

**Bli med som innleverer
til en kommende auksjon!**
Ring oss på **22 44 19 14**
for en uforpliktende samtale!
Du vil bli gledelig overrasket
over hva vi kan oppnå for
interessante objekter.

**Vi gir gratis vurdering og
gjernere kontant forskudd.**

Gimleveien 2, P.O.Box 3088, Elisenberg
0207 OSLO ☎ 22 44 19 14 Fax 22 56 04 04
www.germeten.no – E-mail: germeten@online.no

